

VASA UNIVERSITET
Humanistiska fakulteten
Institutionen för nordiska språk

Irkka Erkkilä

”Nej, det här gick inte som planerat”

Förväntningar på sportsidorna i *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet* under
OS i Peking 2008

Avhandling pro gradu i svenska språket

Vasa 2009

INNEHÅLL

TIIVISTELMÄ	3
1 INLEDNING	5
1.1 Syfte	6
1.2 Material	6
1.3 Metod	8
2 OLYMPISKA SPELEN (OS)	11
2.1 Kort historik om OS	11
2.2 OS i Peking	12
2.3 Friidrott och finländska friidrottare i OS 2008	13
3 FÖRVÄNTNINGAR OCH TEORI FÖR EVALUERING	18
3.1 Begreppet 'förväntning'	18
3.2 Evaluering av texter	20
3.3 Teori för evaluering i systemisk-funktionell lingvistik (SFL)	21
3.3.1 Principer för SFL	21
3.3.2 Grundsatser för systemisk-funktionell grammatik (SFG)	24
3.3.3 Teori för evaluering i SFL	25
4 TIDNINGSPRÅK	26
4.1 Tidningsspråk som del av massmediernas språk	26
4.2 Språket på sportsidorna	27
4.2.1 Sportreportages betydelse	28
4.2.2 Typiska stildrag för sportspråk	29
4.2.3 Subjektivitet på sportsidorna i <i>Hufvudstadsbladet</i> och <i>Vasabladet</i>	31
5 FÖRVÄNTNINGAR I <i>HUFVUDSTADSBLADET</i> OCH <i>VASABLADET</i>	33
5.1 Stämningar före tävlingen	34
5.1.1 FNB	34

5.1.2 Journalisterna på <i>HBL</i> och <i>Vbl</i>	37
5.1.3 Idrottare och specialister	44
5.2 Stämningar efter tävlingen	54
5.2.1 FNB	54
5.2.2 Journalisterna på <i>HBL</i> och <i>Vbl</i>	57
5.2.3 Idrottare	63
5.3 Sammanfattande diskussion	73
6 SLUTORD	78
LITTERATUR	80
BILAGOR	
Bilaga 1. Finländska friidrottare i OS i Peking 2008	82
Bilaga 2. Exempel på FNBS artiklar i <i>Hufvudstadsbladet</i> och <i>Vasabladet</i>	83
Bilaga 3. Exempel på artiklarna i <i>Hufvudstadsbladet</i> och <i>Vasabladet</i>	84
TABELLER	
Tabell 1. Antalet artiklar i materialet.	7
Tabell 2. Antalet finländska friidrottare per gren i OS 2008.	13

VAASAN YLIOPISTO**Humanistinen tiedekunta**

Laitos:	Pohjoismaisten kielten laitos
Tekijä:	Irkka Erkkilä
Pro gradu-tutkielma	”Nej, det här gick inte som planerat” Förväntningar på sportsidorna i <i>Hufvudstadsbladet</i> och <i>Vasabladet</i> under OS i Peking 2008.
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Oppiaine:	Ruotsin kieli
Valmistumisvuosi:	2009
Työn ohjaaja:	Nina Pilke

TIIVISTELMÄ:

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, millaisia odotuksia suomalaisia yleisurheilijoita kohtaan suunnataan *Hufvudstadsbladetin* ja *Vasabladetin* artikkeleissa Pekingin olympialaisten aikana. Lisäksi tutkin, kuinka artikkeleissa esitetyt odotukset kehittyvät. Aineisto koostuu 55 *Hufvudstadsbladetin* ja *Vasabladetin* artikkelista. Analysoin aineistoani kvalitatiivisesti mikä tarkoittaa, että kuvaan tutkimuksessani sitä, kuinka kieli heijastaa artikkeleissa esiintyviä odotuksia. Tulkitsen artikkeleita suhtautumisen teorian (*Appraisal Theory*) avulla. Teoriassa keskitytään sitoutumisen (*engagement*) systeemiin ja sen kahteen osasysteemiin, jotka ovat arviointi (*entertain*) ja attribuointi (*attribute*). Attribuoinnin yhteydessä hyödynnetään siihen kuuluvaa vahvistamisen (*aknowledge*) osasysteemiä.

Analyysiosiossa aineistosta poimimani esimerkit on jaettu kolmeen eri ryhmään seuraavasti: STT, *Hufvudstadsbladetin* ja *Vasabladetin* toimittajat sekä urheilijat ja asiantuntijat. Tarkastelen odotuksia ja niiden kehittymistä näistä kolmesta näkökulmasta sekä ennen että jälkeen kilpailun, jonka jälkeen vertaan kilpailua edeltäviä ja kilpailun jälkeisiä artikkeleita keskenään. Tällä tavoin saadaan selville, kuinka odotukset ovat kehittyneet juuri tuon tietyn näkökulman osalta.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että aineistossa esiintyy runsaasti odotuksia, mutta nämä odotukset kohdistuvat vain tiettyä yleisurheilulajia ja tiettyjä yleisurheilijoita kohtaan. Suomalaisten ennakkosuosikkien epäonnistuminen kilpailuissa aiheutti myös sen, että suuria odotuksia seurasivat suuret pettymykset ja tämä näkyy hyvin selvästi kilpailujen jälkeen kirjoitetuissa artikkeleissa. Odotuksien voidaan siis sanoa kehittyneen eniten juuri näiden kyseisten urheilijoiden kohdalla. Yllättävintä tuloksissa on kuitenkin se, että osa suomalaisista yleisurheilijoista jää ennen kilpailuja lähes kokonaan toimittajien huomion ulkopuolelle, ja näin ollen nämä urheilijat mainitaan ensimmäisen kerran vasta kilpailun jälkeisissä artikkeleissa. Selitys tähän on todennäköisesti se, että heitä ei käsitelty artikkeleissa, koska heihin ei kohdistettu merkittäviä odotuksia etukäteen.

AVAINSANAT: förväntningar, tidningspråk, sportsidor, OS, teori för evaluering

1 INLEDNING

Sport har alltid varit mycket viktigt för oss finländare. Vi tycker om att tävla i olika slags idrottsgrenar och när alla traditionella grenar har börjat kännas för tråkiga, har vi hittat på våra egna specialiteter såsom kärringkänka (på finska *eukonkanto*). Finländare sägs vara ett riktigt idrottsfolk eftersom våra idrottare genom tiderna har haft framgång i stortävlingar, och fast Finland är ett litet land, är vi internationellt kända inom många grenar.

Tidningar spelar en stor roll i vårt samhälle när det gäller rapportering om idrottsresultat, och den allmänna uppfattningen är att allt som står svart på vitt är sant. Man tror att journalister alltid skriver objektivt men det är inte alls så eftersom genom att skriva en artikel till exempel om Tero Pitkämäkis framgång i spjutfinal i OS, tar journalisten automatiskt ställning till prestationen. Skribentens ”dolda” attityder, förhållningssätt och eventuella förväntningar kan ofta avslöjas genom att man studerar de språkliga val som skribenten har gjort, och det är just det som jag studerar i denna avhandling.

Jag valde det här temat eftersom jag själv tränade och tävlade aktivt i friidrott i tretton år, och dessutom är jag nuförtiden en entusiastisk sportfåne som tycker om att läsa allt som skrivs om friidrott och finska friidrottare. Det är viktigt att forska i dagstidningar därför att artiklarna alltid berättar någonting om vårt samhälle. Genom att studera texter kan man samtidigt också avslöja de ideologier som dominerar i vårt samhälle.

Det som skrivs i tidningar påverkar människornas förväntningar och attityder, speciellt i fråga om sport. Ju mera man skriver desto mer framgång förväntar man, och genom att göra så kan tidningar samtidigt öka pressen hos enskilda idrottare. Men systemet fungerar också tvärtom: om tidningar inte skriver någonting, behöver man inte heller stressa. Lätt, men samtidigt så grymt mot våra idrottare som trots allt bara försöker göra sitt bästa.

1.1 Syfte

Syftet med min avhandling är att studera hurdana förväntningar som riktas mot finländska friidrottare i artiklar i *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet* under OS i Peking 2008. Jag analyserar hur språket representerar och reflekterar skribentens förväntningar i de utvalda artiklarna. För att få en uppfattning om de förväntningar som idrottare ställer på sig själva granskar jag också de intervjuer dvs. citat som finns i artiklarna. Dessutom vill jag ta reda på hur de förväntningar, som presenteras i artiklarna, utvecklas. Det här betyder att jag kommer att jämföra artiklarna som har skrivits före tävlingen och efter tävlingen med varandra. I detta avseende är min studie också kontrastiv. Jag bestämde mig för att ta med både skribentens och idrottarens, eller andra specialisters, åsikter för jag antar att båda behövs innan man kan skapa en helhetsbild av förväntningarna och deras utveckling.

Mitt antagande är att det kommer att finnas mycket förväntningar i artiklarna som har skrivits före tävlingen men de riktas bara mot vissa friidrottsgrenar och vissa friidrottare. Eftersom finländska friidrottare slutligen inte lyckades så bra som man hade tänkt, var besvikelsen i många fall ganska stor. Detta kommer säkert att synas i artiklarna som har skrivits efter tävlingen. Jag antar alltså att vissa förväntningar har utvecklats, så att man skriver om samma sak på ett helt annat sätt före och efter tävlingen, men de kommentarer som gäller vissa idrottare inte ger ny information eller visar utvecklingstendenser i fråga om förväntningarna.

1.2 Material

Som material använder jag dagstidningarna *Hufvudstadsbladet* (*HBL*) och *Vasabladet* (*Vbl*) från perioden den 8 augusti till den 24 augusti 2008. Jag valde de här tidningarna därför att de kommer ut sju gånger i veckan och de kan sägas höra till de största svenskspråkiga dagstidningarna i Finland. Jag analyserar sammanlagt 55 artiklar och jag har tagit med alla artiklar där man behandlar finländska friidrottare, även de allra kortaste artiklarna under den valda perioden är med i undersökningen. Antalet ord i den kortaste artikeln är 73 och i den längsta finns det 768 ord. Orden har räknats så att det

som står mellan mellanslag i texten är ett ord. Förkortningen *t.ex.* (till exempel) tolkas på det här sättet som två ord, men siffror *t.ex.* 25 400 har räknats alltid så att en siffra motsvarar ett ord. Artiklarna behandlar vanligen bara en idrottare åt gången men det är också möjligt att det finns flera idrottare i en och samma artikel. I tabell 1 presenterar jag antalet artiklar i båda tidningarna med tanke på publiceringstidpunkten (före respektive efter tävlingen).

Tabell 1. Artiklar i materialet.

Artiklar	HBL	Vbl	Sammanlagt
Före tävlingen	12	19	31
Efter tävlingen	8	16	24
Sammanlagt	20	35	55

Tabell 1 visar att över hälften (64 %) av artiklarna som är med i undersökningen har publicerats i *Vbl*. I materialet finns det dessutom flera (56 %) sådana artiklar där man behandlar stämningar före tävlingen, vilket beror på att de flesta finländska idrottare inte klarade sig till finalen. Därför är antalet artiklar som kom ut efter tävlingen (44 % av alla artiklar) också mindre.

Hufvudstadsbladet (HBL) är en finländsk svenskspråkig dagstidning som utges i Helsingfors. Tidningen grundades av August Schauman år 1864, och till en början utkom den bara sex dagar i veckan och den såldes enbart till prenumeranter. Nuförtiden är *HBL* den största svenskspråkiga dagstidningen i Finland med en upplaga på ca 55 000 per utgivningsdag, och det utkommer sju dagar i veckan. (Gustafsson 1996: 14; 2002: 36–37; Nordqvist 2002: 51–59.)

Vasabladet (Vbl) är en svenskspråkig dagstidning som utges i Vasa i Österbotten. *Vbl* som grundades i 1856 är idag landets nästälsta dagstidning, och dessutom är den näst största svenskspråkiga dagstidningen i Finland med en upplaga på 24 694 per

utgivningsdag. Idag utkommer *Vbl* sju gånger i veckan, men tidigare utgavs tidningen inte på måndagar. *Vasabladet* har lokalkontoren bland annat i Karleby, Jakobstad, Oravais, Vörå, Maxmo, Närpes och Kristinestad. (Wester 2007: 94–98, 160–168.)

Största delen av artiklarna, som behandlar finländska friidrottare i de två utvalda tidningarna har skrivits av en och samma person. Det är vanligen så att journalister specialiserar sig på ett visst område, och så är det också i *HBL* och *Vbl*. De journalister som skriver om friidrott i dessa tidningar skriver inte om någonting annat så de kan sägas vara specialiserade bara på sport. När det nästan alltid är en och samma person som skriver artiklar som jag analyserar, kunde man tänka att synvinkeln blir ensidig och subjektiv. För att utreda detta kontaktade jag journalisterna per e-post på hösten 2008 och frågade dem vad som är tidningens linje dvs. på vilket sätt man får skriva, och om man ska vara helt objektiv i sina artiklar eller om man får ta ställning till saken i fråga (se avsnitt 4.2.3).

I mitt material finns det också sådana artiklar som har producerats av FNB (Finska Notisbyrån). FNB är den enda nationella nyhetsbyrån som producerar nyhetsbyråservice i realtid i Finland. Nästan alla medier med nyhetsservice är kunder hos FNB, inklusive *HBL* och *Vbl*. FNB har som mål att producera högklassig journalistik inte bara för sina kunder utan också för sina läsare, tittare och lyssnare. Tillförlitligheten värderas högt vilket innebär att de uppgifter som förmedlas stämmer. Dessutom iakttar FNB samhällets och livets företeelser ur ett brett perspektiv och fördomsfritt. De viktigaste nyhetsämnena i hela Finland följs med hjälp av ett eget journalistnätverk. Globala händelser rapporteras med hjälp av egna korrespondenter och internationella nyhetsbyråer. Principen är att allt ska rapporteras på ett intressant och mångsidigt sätt. FNB väljer artiklarnas synvinkel självständigt samt beslutar själv om det redaktionella innehållet. (STT 2008.)

1.3 Metod

Jag kommer att analysera mitt material kvalitativt, vilket betyder att jag samlar in språkliga data som beskriver artiklarnas kvalitet. Primärt har metoden ett förstående

syfte. Jag ska inte pröva om informationen har generell giltighet, utan målet är att beskriva en företeelse och berätta vad som är karakteristiskt för den. Det centrala blir att få en djupare förståelse av det problem man studerar. Det är forskarens uppfattning eller tolkning som står i förgrunden. I min studie betyder den kvalitativa metoden att jag beskriver hur språket reflekterar de förväntningar som presenteras i artiklarna och berättar vad som är karakteristiskt för artiklarna. Jag tolkar artiklarna med hjälp av *teori för evaluering* (en *Appraisal Theory*). (Holme 1991: 13–85.)

Teori för evaluering baserar sig på *systemisk-funktionell lingvistik (SFL)* som går ut på att språket har flera dimensioner och i varje dimension finns kontext, innehåll (semantik, lexikon) och uttryck (fonologi, fonetik) som ingår i varandra. Språket kan studeras på olika nivåer som omfattar en eller flera dimensioner, och de här olika nivåerna är *ideationell nivå*, *interpersonell nivå* och *textuell nivå* (se avsnitt 3.3.1). Teori för evaluering befinner sig på den interpersonella nivån. Teori för evaluering har tre delsystem som heter *gradering* (en *graduation*), *röst* (en *engagement*) och *attityd* (en *attitude*). Jag koncentrerar mig på röst-systemet. *Röst* har också fyra delsystem av vilka jag studerar två: att *överväga* (en *entertain*) och att *attribuera* (en *attribute*). Med hjälp av överväga-systemet studerar jag sannolikhet i artiklarna och om det finns till exempel viss typ av ord (t.ex. *kanske*, *troligen*), modala verb (t.ex. *kunde*, *måste*) eller uttryck (t.ex. *det är möjligt*) som beskriver skribentens åsikter och hans sätt att ta ställning till saken i fråga. Med hjälp av attribuera-systemet och dess delsystem som heter *bekräfta* (en *acknowledge*) granskar jag citat som finns i artiklarna för att också få en extern röst i texten. Då fokuserar jag på meningarna med så kallade *referatverb* (såsom *säga*, *berätta*, *tro*, *tycka*). Dessutom har jag också tagit med sådana meningar där inte finns dessa verb eftersom det ofta framgår av texten att det är fråga om ett citat fast det inte finns ett referatverb, t.ex. verbet *säger*, i slutet av meningen (se exempel 18b). Med hjälp av dessa system studerar jag de förväntningar som texten presenterar. (jfr Martin & White 2005.)

För att kunna utreda hur de förväntningar, som finns i artiklarna, utvecklas jämför jag artiklarna med varandra. Först ger jag exempel på hur man skriver före tävlingen och därefter ger jag exempel på vad man skriver efter tävlingen. Till sist jämför jag

exemplen med varandra och beskriver sedan hurdana förväntningar de presenterar dvs. hur förväntningarna har utvecklats. Jag kommer att presentera mina exempel så att jag grupperar dem enligt vissa synvinklar. Detta betyder att meningar som innehåller utvalda synvinklar (t.ex. meningar med referatverb) excerpas i texten och de delar som är betydelsefulla i min analys kursiveras. Sådana här delar kan vara ord (t.ex. *guldkandidaten*), fraser (t.ex. *hon ska plocka ner månen*) och satser (t.ex. *det är oklart om OS-starten är i fara*). Exemplen analyseras i grupper så att jag börjar med att granska samma synvinkel före och efter tävlingen och till sist jämförs dessa två med varandra. På det här sättet får man veta hur förväntningar har utvecklats för en viss synvinkels del. Subjektiva tolkningar hör ihop med min analys. Detta kommer att synas i den empiriska delen av avhandlingen och i viss mån påverka kontrollerbarheten av resultaten. De svenska termerna inom teorin för evaluering härstammar från ordlistan *Nordisk SFL-terminologi* som finns tillgänglig på nätet.

2 OLYMPISKA SPELEN (OS)

I det här kapitlet ger jag en översikt av olympiska spelens historia. Dessutom berättar jag kort om olympiska spelen i Peking i 2008. Till sist presenterar jag friidrott som olympisk gren samt finländska friidrottare i OS i Peking.

2.1 Kort historik om OS

De moderna olympiska spelen har sitt ursprung i antikens Grekland eller närmare bestämt i Olympia som låg i ett grekiskt landskap, som hette Elis, i västra delen av Peloponnesos. Där hölls för första gången (ca 776 f. Kr.) en idrottstävling som hette *Olympiska spelen*. Spelen var ursprungligen endags spel som hölls vart fjärde år till Zeus' ära, Zeus var alltså gudarnas kung och himlens härskare i grekisk mytologi, men senare varade spelen i fem dagar. Det var noga bestämt vem som kunde delta i tävlingen på den tiden. Alla deltagare skulle vara grekiska män som var ogifta och över aderton år gamla. Dessutom måste de här männen svära i samband med anmälningen att de hade tränat åtminstone i tio månader för tävlingen och acceptera att de kunde straffas om de skulle komma på plats för sent. Om man ändå blev försenad eller inte kunde komma på plats, fanns det bara vissa orsaker som godkändes som förklaring och de var insjukning, pirater eller skeppsbrott. (Kotynski 2006; TWB 2008.)

Det var också ganska noggrant reglerat vem som kunde titta på spelen i Olympia eftersom deltagarna inte hade några kläder på sig dvs. de var nakna, och därför var det förbjudet för gifta kvinnor och slavar att sitta på läktaren. De gifta kvinnor som åkte fast fick en dödsstraff. Idrottare hade också sina egna straff om det märktes att de var oärliga, och då fick de böter som var alltså bronsstatyer som var placerade längs vägkanterna nära stadionet så att idrottare måste själv plocka ”böterna” när de var på väg till planen. Man tänkte att på det här sättet spelar alla schyst spel. (Kotynski 2006; TWB 2008.)

I Olympia fanns det inte någon fast tidtabell för olika idrottsgrenar såsom nuförtiden. Enligt de fakta som vi nu har vet man bara att spelen troligen bestod av sportiga och religiösa aktiviteter som tog sammanlagt fem dagar. Man är inte helt säker på hurdant

programmet var med det såg ut någorlunda så här: Under första dagen svor man eder och andra dagen tävlade man i pentathlon (femkamp) dvs. längdhopp, diskus, spjut, brottning samt löpning. På tredje dagen gjorde man uppoffringar för grekiska hjältar och gudar och på fjärde dagen tävlade man bland annat i löpgrenar, brottning, boxning och pankration. Pankration var en intressant idrottsgren eftersom den faktiskt var brottning och boxning utan regler, vilket inte skulle ha varit tillåtet i vanliga tävlingar. Under femte och sista dagen var det då dags för en avslutningsfest och prisutdelning. (Kotynski 2006.)

Prisutdelningen avvek inte mycket från det moderna systemet. Strax efter tävlingen fick vinnaren ett palmlblad och åskådare kastade blommor till stadionet. Dessutom knöt man ett rött band i vinnarens händer som segertecken. Det är ju också nuförtiden så att vinnaren får en bukett genast efter sin prestation, men det är idrottaren som kastar blommorna till läktaren och inte tvärtom. I den officiella prisutdelningen anmälde härlden då vem som har vunnit, vad som är vinnarens faders namn samt från vilket land vinnaren kommer. I detta samband gavs också priset som var en olivbladkrans som sattes på vinnarens huvud. Fast det officiella priset var ganska anspråkslöst, behövde vinnaren inte nöja sig bara med det eftersom den stolta hemstaden alltid ville stöda sin idrottare ekonomiskt efter denna stora framgång. (Kotynski 2006; TWB 2008.)

De olympiska spelen ordnades i Olympia fram till 393 e.Kr. tills de förbjöds samma år av kejsar Theodosius I, men spelen startades på nytt år 1896 av Pierre de Coubertin och då hölls de första moderna olympiska spelen i Aten. (Kotynski 2006; TWB 2008.)

2.2 OS i Peking

OS i Peking ordnades mellan den 8 augusti och den 24 augusti 2008. Sammanlagt 10 708 idrottare tävlade om guldmedaljer i 302 grenar. För att kunna organisera och rapportera om någonting så här stort krävdes det 70 000 frivilliga och 21 600 medierepresentanter. Arenan där OS ordnades kallas, på grund av dess utseende, för "fågelboet" och den officiella sloganen var "One World One Dream" (sv "En värld, en Dröm") som avspeglar de olympiska spelens grunddrag. Ett OS ska alltså

representera enighet, vänskap, framsteg, harmoni, delaktighet och drömmar. OS i Peking var i sin ordning de tjugonionde olympiska spelen. (Suomen olympiakomitea 2008.)

2.3 Friidrott och finländska friidrottare i OS 2008

Friidrotten var den mest omfattande sporten i OS i Peking för det fanns 46 friidrottsgrenar i programmet. Damerna och herrarna tävlade i åtta fältgrenar, elva löpgrenar, två stafetter, en mångkamp och i en respektive två gångsträckor. (YLE 2008.) I Finlands trupp fanns det sammanlagt 58 idrottare och 20 av dem var friidrottare så att truppen bestod av 4 kvinnliga och 16 manliga friidrottare. I det följande presenterar jag varje friidrottare kort. Dessutom anger jag deras bästa prestationer tills vidare, vilket i detta sammanhang betyder de prestationer som har gjorts före OS i Peking. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Innan jag börjar presentera idrottarna i min studie mera ingående sammanfattar jag med hjälp av tabell 2 hur de finländska friidrottarna fördelar sig per gren samt hur många kvinnliga och manliga finländska friidrottare det finns per gren i OS 2008.

Tabell 2. Antalet finländska friidrottare per gren i OS 2008.

Gren	Antalet kvinnor	Antalet män	Sammanlagt
Diskus	–	1	1
Kula	–	1	1
Längd	–	1	1
Maraton	–	2	2
Sjukamp	1	–	1
Slägga	1	1	2
Spjut	1	4	5
Stav	1	1	2
Tiokamp	–	1	1
200m	–	1	1
800m	–	1	1
3000m hinderlopp	–	1	1
50km gång	–	2	2
Sammanlagt	4	16	20

Tabell 2 visar att Finland har allra mest dvs. fem representanter i spjut. I maraton, stav och 50km gång finns det var och en två finländska representanter. I sammanlagt åtta grenar har Finland bara en representant. Av alla 46 friidrottsgrenar har Finland representanter i 13 grenar.

De fyra kvinnliga friidrottarna i Finlands trupp i OS var: Mikaela Ingberg (f. 1974), Nina Kelos, Merja Korpela och Vanessa Vandy. Mikaela Ingberg är spjutkastare och hon kommer från Vasa. Hon är den mest erfarna idrottaren i truppen eftersom OS i Peking är redan de fjärde OS i rad för henne. Dessutom har hon deltagit i EM och VM tills vidare tretton gånger. Ingbergs bästa prestationer i stortävlingar är ett VM-brons år 1995 samt två EM-brons i 1998 och 2002. Ingbergs rekord är 64,03 och hon kastade det år 2000. Nina Kelos (f. 1980) gren är sjukamp, och hon kommer från Järvenpää men bor nuförtiden i Seinäjoki med sin pojkvän Tero Pitkämäki som också är friidrottare. Kelos bästa prestation i sjukamp är 15:e plats i EM år 2006, och hennes personliga rekord är 5956 poäng. Merja Korpela (f. 1981) är släggkastare och hon kommer från Soini. Hennes bästa prestation i stortävlingar är juniorernas EM-brons i 1999 och personliga rekord är 68,65. Vanessa Vandy (f. 1989) är den yngsta idrottaren i finska OS truppen. Hon kommer från Nya Zeeland men flyttade till Vasa som trettonåring med sina föräldrar. Vandys gren är stavhopp och rekord är 431. Hennes bästa prestation är 6:e plats i juniorernas VM år 2008. (Suomen olympiakomitea 2008.)

De sexton manliga friidrottarna i Finlands trupp var: Tommi Evilä, Mikko Halvari, Janne Holmén, Visa Hongisto, Robert Häggblom, Tero Järvenpää, Olli-Pekka Karjalainen, Antti Kempas, Jukka Keskisalo, Jarkko Kinnunen, Francis Kirwa, Franz Kruger, Mikko Lahtio, Mikko Latvala, Tero Pitkämäki och Teemu Wirkkala. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Tommi Evilä (f. 1980) är längdhoppare från Tammerfors. Evilä blev Finlands nationalhjärte efter VM i Helsingfors år 2005 eftersom han var den enda finska idrottare som tog en medalj där. Han har många gånger sagt helt öppet att OS i Peking är den viktigaste tävlingen i hans karriär och att han ska satsa allt på den. Eviläs rekord är 822 och det är också ett nytt finskt rekord som han hoppade i 2008, och hans bästa

prestation i stortävlingar är VM-brons som han tog i Helsingfors år 2005. Mikko Halvari (f. 1983) kommer från Jyväskylä och hans gren är tiokamp. OS i Peking är hans första stortävlingar på vuxenåldern, och hans bästa prestation är tills vidare 10:e plats i junioreernas VM i 2002. Halvaris färskt rekord på tiokamp är 7719 poäng. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Janne Holmén (f. 1977) gren är maraton och han kommer ursprungligen från Åland men bor nu i Sverige. År 2002 vann han EM-guld i München och hans personliga rekord är 2.10, 46. Visa Hongisto (f. 1987) är sprinter och i OS i Peking tävlade han i 200m, och hans rekord på detta sträck är 20,46. Hongisto tog EM-guld i junioreernas tävlingar i Ungern år 2002. Robert Häggblom (f. 1982) är en kulstötare som kommer från Vasa. Hans bästa prestation på juniornivån är VM-guld då han var sjutton år gammal. Eftersom det finns så många bra kulstötare i Finland, till vilka också Häggblom hör, fick han inte representera vårt land i stortävlingar förrän år 2007. Då kom han 4:e i EM- hallen. Häggbloms rekord är 20,53. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Tero Järvenpää (f. 1984) kommer från Tammerfors och hans gren är spjutkastning. Järvenpää var tidigare en framgångsrik diskuskastare men på grund av de problem som han hade med tekniken bestämde han sig för att satsa på spjut som var hans nästbästa gren. Det lönade sig eftersom på sommaren 2008 placerade han sig flera gånger bland tre bästa spjutkastare i de uppskattade Golden League-tävlingarna. Järvenpääs bästa prestationer är junioreernas EM-silver år 2003 och i allmän klass har han kommit på 8:e plats i VM i 2007. Järvenpääs rekord är 86,68. Olli-Pekka ”O-P” Karjalainens (f. 1980) gren är slägga och han är en av de mest erfarna idrottare i finska truppen i fråga om stortävlingar. Karjalainen kommer ursprungligen från Töysä i Södra Österbotten men bor nuförtiden i Helsingfors. Hans bästa prestationer är EM-guld och VM-guld på juniornivån, och år 2006 tog han sin första EM-medalj, som var silver, i allmän klass i Göteborg. Karjalainens rekord är 83,30. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Antti Kempas (f. 1980) kommer från Tusby och hans gren är gång. Kempas deltog för första gången i stortävlingar först år 2005 i VM i Helsingfors beroende av de talrika skador som han har haft tidigare. Hans rekord på 50km gång är 3.57,59 och bästa

prestation före OS i Peking är 11:e plats i VM i 2007. Jukka Keskisalo (f. 1981) är hinderlöpare och han kommer från Joensuu. Han kan också sägas höra till finska nationalhjälten eftersom han vann EM-guld i 2006 i Göteborg, och det var den första segern i löpgrenar sedan år 1978 och den första guldmedaljen i hinderlöpning på 70 år. Keskisalos bästa prestation är det ovannämnda EM-guldet och rekord på 3000m hinderlöpning är 8.16,74. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Jarkko Kinnunen (f. 1984) kommer ursprungligen från Jalasjärvi men bor nuförtiden i Jyväskylä, och hans gren är gång. Kinnunens bästa prestation är 10:e plats i VM år 2007 och personliga rekord är 3.56,54. Francis Kirwa (f. 1974) är en maratonlöpare som är född i Kenya men han flyttade till Finland i 1999 för att ”löpa som hare” i finska tävlingar. Sedan år 2002 har han bott i Lahtis och tränat där. Kirwa fick representera Finland för första gången i 2004 och hans bästa prestation i stortävlingar är 28:e plats i EM-maraton år 2006. Kirwas rekord på maraton är 2.11,00. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Frantz Kruger (f. 1975) är född i Sydafrika och men han flyttade till Finland och gifte sig med Heli Koivula som på den tiden hörde till våra bästa och mest framgångsrika friidrottare. Krugers gren är diskus medan hans fru Heli tävlade, ännu för några år sedan, i tresteg. Kruger fick representera Finland i VM första gången i Osaka år 2007. Hans rekord är 70,32 och bästa prestation är 3:e plats i OS i Sydney år 2000, men då representerade han ännu Sydafrika. Mikko Lahtios (f. 1984) gren är 800m och han bor i Riihimäki. OS i Peking är för honom de första stortävlingarna i allmän klass eftersom han tidigare har deltagit bara i juniorernas tävlingar. Lahtios rekord på 800m är 1.46,59. (Suomen olympiakomitea 2008.)

Mikko Latvala (f. 1980) är en stavhoppare som bor och tränar i Kuortane. Hans bästa prestation är EM-silver på juniornivån år 2001. I allmän klass har han kommit på 14:e plats i EM-hallen år 2005. Latvalas rekord är 566. Tero Pitkämäki (f. 1982) kommer från Seinäjoki och hans gren är spjutkastning. Fast Pitkämäki ännu var ganska ung i OS i Aten för fyra år sedan, var han ändå Finlands bästa friidrottare där och kom på 8:e plats i spjutfinalen. År 2007 var mycket framgångsrikt för honom eftersom då tog han

VM-guld i Osaka och han valdes till Finlands bästa idrottare samt Europas bästa manliga friidrottare. Dessutom att Pitkämäki tog VM-guld i Osaka har han också vunnit EM-silver år 2006 i Göteborg. Pitkämäkis rekord är 91,35 som är ett stenhårt resultat också internationellt. Teemu Wirkkala (f. 1984) kommer från Toholampi och hans gren är också spjutkastning. Hans bästa prestationer på juniornivån är VM-guld år 2001 och EM-guld år 2003. Trots att Wirkkala är först 25 år gammal har han redan deltagit i två stortävlingar i allmän klass, och då kom han på 13:e plats i EM år 2006 och på 12:e plats i VM år 2007. Wirkkalas rekord är 84,10. (Suomen olympiakomitea 2008.)

I bilaga 1 har jag sammanfattat fakta om de idrottare som ingår i min studie. Tabellen i bilagan visar idrottarens namn, gren i OS, rekord, placering i OS 2008 samt bästa placering i föregående stortävlingar (se bilaga 1).

3 FÖRVÄNTNINGAR OCH TEORI FÖR EVALUERING

Det är vanligt att människor ställer olika slags förväntningar på andra människor och också på sig själva. I avsnitt 3.1 ger jag en teoretisk bakgrund för begreppet 'förväntning'. Därefter i avsnitt 3.2 klarlägger jag hur och varför texter evalueras. I avsnitt 3.3 beskriver jag principer för systemisk-funktionell lingvistik och grammatik samt hur teori för evaluering placeras i dem.

3.1 Begreppet 'förväntning'

Sociala företeelser såsom normer och roller definieras ofta som 'förväntningar', och därför kan de sägas vara institutionella förväntningar som riktas mot människor. Karvonen (1992: 2) ser dessa förväntningar som en del av en teori om fenomenologisk intentionalitet, vilket går ut på att man alltid riktar sig till världen formbundet. Intentionaliteten motiveras antingen objektteoretiskt, dvs. sättet att rikta medvetandet till världen beror på objektet, eller förmedlingsteoretiskt vilket betyder att medvetandet riktas med hjälp av någon "tredje" faktor som är någon struktur eller något begrepp. Sålunda är våra förväntningar företeelser som blir synliga i form av begrepp och strukturer, och alla begrepp samt de strukturer som liknar begrepp kan därför definieras som förväntningar som gäller världen. Detta är också orsaken till att Karvonen inte kallar förväntningar bara för *förväntningar* utan i sitt verk kallar han dem för *förväntning och dess strukturer* (fi odotuksen struktuurit). Denna term kommer att användas också i den här avhandlingen.

Förväntning och dess strukturer är en vanlig term i kognitiv psykologi men dess betydelse inom branschen är lite annan jämfört med dess betydelse inom fenomenologi. I kognitiv psykologi refereras med termen till begreppen 'frame', 'prototype', 'script' och 'schema' i detta sammanhang, men alla dessa komplicerade begrepp som är vanliga på branschen kan ersättas med denna enkla term *förväntning och dess strukturer*. I fenomenologi, i stället, ser man förväntningar och dess strukturer som tidsmässiga med avseende på framtiden så att nutiden och framtiden uppfattas på grund av de strukturer som vi har bildat i det förflutna. (Karvonen 1992: 4–6.)

Vårt minne är ett viktigt verktyg när det gäller förväntningar och deras strukturer. Minnet är viktigt eftersom vi förstår nya och obekanta händelser med hjälp av våra tidigare erfarenheter och beskrivningar av världen, och vi ser dessa nya företeelser som underordnade fall för dem som vi redan känner till. Om man tillämpar det här tänkandet i praktiken och på idrott som är temat i den här undersökningen, kan man konstatera att vi människor alltid bildar några slags förväntningar före stortävlingar, och vi gör det med hjälp av minnet dvs. på grund av idrottarnas tidigare prestationer. Vi förutspår framgång till vissa finska friidrottare och misslyckande till vissa, och om de slutligen klarar sig just på det sättet som man hade förväntat, säger vi då att idrottaren levde upp till förväntningarna. (jfr Karvonen 1992.)

All verksamhet i världen sker inom ramarna för de förväntningar som vi människor har bildat för olika situationer, och enligt de här förväntningarna som kan vara generella eller mycket specifika, förväntar vi ett viss beteende i en viss situation. Karvonen (1992: 7) illustrerar detta med ett exempel på vad man gör när man väntar på tåget och hurdana förväntningar situationen skapar då. Enligt honom kan man inte i detta sammanhang tala om ett enstaka och sporadiskt fall där man väntar på någonting, utan om man vill diskutera temat och identifiera situationen också senare i livet, måste man förklara hurdant det vanligen är att vänta på tåget dvs. hurdan verksamhet hör till själva fenomenet ”i väntan på tåget”.

När vi hör att någon väntar på tåget, föreställer och förväntar vi oss att människan står på järnvägstationen med sitt bagage och troligen sneglar på klockan, och när vi ser en sådan människa som uppfyller dessa krav, tänker vi självklart att hon eller han säkert väntar på tåget. På det här sättet styr förväntningarna vårt tänkande och dessutom hjälper de oss att identifiera olika situationer och skilja dem från varandra. När man behandlar förväntningar och deras strukturer, ska man ta som utgångspunkt att våra tidigare erfarenheter alltid ska betraktas som mottstock när vi evaluerar olika slags företeelser i världen. Faktumet är ändå att våra förväntningar ibland kan bedra oss, vilket kunde betyda i praktiken att vi upptäcker något objekt, till exempel ett äpple och vi automatisk tillfogar vissa kriterier till hurdant ’ett äpple’ ska vara så att vi kan definiera att objektet faktiskt är ett äpple. I sådana fall där förväntningar inte stämmer

med objektet, blir vi besvikna och vi måste byta våra förväntningar och de strukturer som beskriver äpplet i vårt minne. (Karvonen 1992: 7–9.)

3.2 Evaluering av texter

Genom att evaluera texter kan man avslöja skribentens åsikt, vilket är viktigt om man vill få en fullständig beskrivning av språket. Detta fenomen kan beskrivas med flera olika termer och de är *konnotation*, *inverkan* och *attityd*. Konnotation betyder att när man läser en text, fokuserar man sig på enheter av språket dvs. på ord som har konnotationer, men om texten granskas med hjälp av inverkan och attityd fästs uppmärksamheten mera vid skribentens personliga känslor. (Thompson & Hunston 2003: 2–3.)

Det finns tre orsaker till varför det är nyttigt att evaluera texter: man kan avslöja skribentens åsikter och samtidigt få fram personens och samhällets värdegemenskap, relationer mellan skribent och läsare kan bildas och uppehållas och dessutom är det efter evalueringen också möjligt att organisera diskurs. Dessa funktioner exkluderar inte ändå varandra eftersom de alla kan hittas i en och samma text. (Thompson & Hunston 2003: 6.)

Den första funktionen, nämligen att berätta läsaren vad skribenten anser om någonting, är troligen den klaraste och den går ut på att alla evalueringar som finns i texten avspeglar och bygger upp samhällets värdegemenskap. När man identifierar vad skribenten tänker, avslöjar man också de ideologier som dominerar i samhället. Det är vanligen så att ideologier uppbyggs och förmedlas via texter och det är just i texterna där deras verkliga natur kommer fram. Den andra funktionen, att upprätthålla relationer mellan skribent och läsare, betyder att evalueringen kan utnyttjas så att man manipulerar och övertalar läsaren på det viset att han får en viss uppfattning om saken, och skribentens antagande är att läsaren accepterar det som han har läst. Den tredje funktionen, att organisera diskurs, syftar på att evalueringen förvandlar skribentens monolog till en interaktiv kommunikationssituation där berättarens funktion är att klargöra varför det lönar sig att läsa just den här texten. Evalueringen visar det

väsentliga i texten och hur läsaren förväntas att reagera på det, också detta sker via berättandet. (Thompson & Hunston 2003: 6–13.)

3.3 Teori för evaluering i systemisk-funktionell lingvistik (SFL)

M.A.K. Halliday kan obestriddigt anses vara fadern till *systemisk-funktionell lingvistik* (SFL). Halliday studerade under J.R. Firths ledning och därför har Firth haft en stor inverkan på Hallidays tänkesätt. Med hjälp av honom blev Halliday bekant med den europeiska lingvistikens och dess funktionella inriktningar. Detta är också orsaken till det att rötterna för systemisk-funktionell lingvistik finns i traditionen av den europeiska lingvistikens vars grundtankar härstammar från Saussure. Halliday är inte bara en viktig person inom SFL utan också inom *systemisk-funktionell grammatik* (SFG) som är utvecklats av honom. SF-grammatiken har existerat redan inemot 40 år. Alla centrala idéer i teorin har funnits oförändrade sedan 1960-talet, men enligt Halliday är teorin ändå öppen och expansiv och den kan tillämpas och utnyttjas i olika områden. (Luukka 2002: 91–118.)

I de två följande avsnitten (3.3.1 och 3.3.2) presenterar jag de viktigaste principerna för SFL och SFG. Därtill kommer jag att diskutera centrala termer och begrepp samt hur språket kan studeras med hjälp dessa teorier. I sista avsnittet 3.3.3 förklarar jag hur teori för evaluering kan placeras i SFL.

3.3.1 Principer för SFL

I *systemisk-funktionell lingvistik* (SFL) har man som utgångspunkt att människan verkar i en social gemenskap där språket är en av de funktioner som hör till social verksamhet. Teorin består av tre grundelement: text, kontext och språkets system och den har som mål att beskriva hur dessa tre fungerar tillsammans, dvs. hur språket och språkbruk fungerar som del av människans sociala verksamhet. Dessutom beskriver teorin hur språket möjliggör att uttrycka betydelser och utföra olika funktioner. Forskningsobjektet är å ena sidan hur man kan ge betydelser (en *meaning making*) och å andra sidan hur språkssystemet fungerar. Språket ses som system eller som systematisk-semiotisk resurs

vars viktigaste uppgift är att uttrycka betydelse. Språket existerar endast därför att det har funktioner i mänsklig gemenskap. Det bör granskas som val eller handlingar som fungerar i sin kontext. Alltid när man vill beskriva språket, måste man först beskriva de språkliga val som språkbrukaren har gjort. Eftersom språket är ett system som gör dessa val möjliga, leder det till att språket måste studeras som texter som fungerar i vissa kontexter. 'En text' kan till exempel vara bara ett ord som har någon betydelse i situationen. (Chapelle 1998; Luukka 2002: 89–98.)

Det viktigaste begreppet i teorin som utreder samband mellan språk och social kontext är 'situationskontext'. Begreppet syftar på att språket finns bara när det fungerar i någon omgivning och att det alltid skall studeras och användas i relation till situation, händelser och språkbrukare. Fast språket är en öppen resurs, är det ändå situationskontext som gör vissa språkliga val möjliga och sannolika. I systemisk-funktionell lingvistik anses språket som holistiskt, vilket betyder att språket bildar vår hela erfarenhetsvärld och alla processer med avseende på växelverkan. Teorin förutsätter också att språket och språkbruket beskrivs i dess levande omgivning dvs. hur man använder språket i vissa situationer i praktiken. Detta är också orsaken till varför teorin kallas funktionell, men den här funktionaliteten ses som egenskap av språkets system i stället för att den endast skulle illustrera sättet att beskriva språkbruket. (Luukka 2002: 99–101.)

Eftersom det skulle vara omöjligt att systematiskt beskriva och räkna upp alla språkliga händelser, måste konkreta språkakter i språkets system definieras med ett abstrakt överbegrepp 'metafunktion'. Dessa metafunktioner den *interpersonella*, *ideationella* och *textuella* bildar basen för hela språkssystemet. Med hjälp av dem förklarar och tolkar man också språkets tre grunduppgifter: att uppfatta världen (den ideationella metafunktionen), att medverka i världen (den interpersonella metafunktionen) och att konstruera texter (den textuella metafunktionen). Den ideationella metafunktionen disponerar människans tolkning och uppfattning om världen. Språkets ideationella resurser erbjuder en möjlighet att klassificera och beskriva världen på det sättet som man upplever den. Medverkan i världen förutsätter språkets interpersonella metafunktion som anknyter sig till växelverkan och till att uttrycka attityder, känslor,

åsikter och omdömen. Den omfattar alltså allt språkbruk som möjliggör det sociala umgänget och självuttryck. Den textuella metafunktionen för sin del hjälper oss att skapa en koherent text med bra struktur. Alla dessa funktioner påverkar samtidigt så att varje uttryck är en realisation av både den ideationella, interpersonella och textuella betydelsen. (Luukka 2002: 102–103.)

Enligt den systemisk-funktionella teorin är språket ett sociosemiotiskt system. Ordet *sociosemiotisk* hänvisar här till två olika saker: ett socialt system dvs. kultur som, förutom språket, är ett av de semiotiska systemen och också till det att teorin är intresserad av relationer mellan språk och sociala strukturer. Fast ordet *semiotisk* får oss tänka på en teori om symboler, måste här ännu påpekas att i SF-teorin anses språket inte som symbolsystem utan en systematisk resurs för att uttrycka betydelse. Ordet *systemisk* i början av namnet representerar teorins sätt att behandla språk och betydelsegivning ur valens och alternativens synvinkel. Med språkssystemet avses i detta sammanhang en grupp av de språkliga organiserade valmöjligheter, *meningspotential* (en *meaning potential*), som språkbrukaren har tillgång till. Språkets system består av tre nivåer eller *strata* och de är semantik, lexikogrammatik och fonologi. Alla dessa nivåer närvarar samtidigt och de påverkar varandra. Metafunktionerna närvarar också på alla systemets nivåer. (Chapelle 1998; Luukka 2002: 103–105.)

När man studerar texter i SFL, fokuserar man vanligen på till exempel element av lexikogrammatik eller fonologi, men för att kunna analysera de mindre enheterna av språket, såsom språklig variation i en viss situation, behöver man begreppet 'register'. Det finns tre kontextuella variabler som påverkar sättet att hur vi använder språket och de är *fält* (en *field*), *kommunikationssätt* (en *mode*) och *relation* (en *tenor*). Termen *fält* hänvisar till de teman och händelser som uttrycks med hjälp av språket. *Kommunikationssätt* beskriver hurdan roll språket har i interaktionen och *relation* reflekterar de roller som språkbrukare har i interaktionen. Alla dessa orsakar lingvistiska konsekvenser i sin kontext, och genom att förstå dem kan språkbrukaren förutspå vad som kommer att diskuteras och på vilket sätt. (Chapelle 1998; Eggins 2004: 90.)

3.3.2 Grundsatser för systemisk-funktionell grammatik (SFG)

Uppfattningen att språket är systemisk-funktionellt förutsätter ett visst beskrivningsätt för systemet. Därför har det utvecklats en *systemisk-funktionell grammatik (SFG)*. Grammatiken anses funktionell eftersom dess syfte är att beskriva hur man använder språket och dessutom, enligt SFG, har språkets varje betydelsekomponent en egen funktion. Dessa komponenter kallas för *metafunktioner* och de uttrycker de ideationella, interpersonella och textuella betydelserna i meningen (se avsnitt 3.3.1). Grammatiken är också funktionell därför att varje element av språket analyseras enligt den funktion som den har i det lingvistiska systemet dvs. alla delar i språket tolkas som funktionella och de relateras till helheten. (Halliday 1994: XIII.)

SFG baserar sig på *systematisk teori* (en 'systemic' theory). Teorin ser betydelser som val med hjälp av vilka ett språk, eller något annat semiotiskt system, kan betraktas som nätverk av alternativ som går in i varandra (se avsnitt 3.3.1). I SFG anses att språkets viktigaste uppgift är att ge betydelse och att grammatik är en beskrivning av det systematik som möjliggör denna verksamhet. Grammatiken är hellre ett system med betydelsefulla val än ett system med regler. Ordförråd är också en väsentlig del av grammatiken och därför kallas SFG ofta för *lexikogrammatik*. Ordförrådet är viktigt eftersom språket och betydelser baserar sig på ord, och för att kunna beskriva språket behövs det utöver syntax och morfologi ett lexikon. (Halliday 1994: XIV; Luukka 2002: 107–108.)

SFG granskar språket som del av texter för grammatiken kan inte bygga på att beskriva satsen utan kontext. Utgångspunkten är att grammatiska strukturer är systematiskt olika i olika texter och kontexter. Enligt SFG består en sats av tre olika strukturer som härstammar från skärskilda funktionella komponenter dvs. metafunktioner (se avsnitt 3.3.1). Dessa strukturer uttrycker semantiska val såsom transitivitet, modus och tema. *Transitiva strukturer* (en *transitivity structures*) klarlägger vad satsen gäller (den ideationella metafunktionen), medan *modusstrukturer* (en *mood structures*) beskriver växelverkan och hur satsen fungerar som en verbal ordväxling mellan skribent eller talare och publik (den interpersonella metafunktionen). *Tematiska strukturer* (en *theme*

structures) illustrerar hur satsen anknyter sig till omgivande diskurs och kontext (den textuella metafunktionen). Alla dessa tre tillsammans bestämmer satsens strukturella form. (Halliday 1994: 179; Luukka 2002: 108.)

I SF-grammatiken är talat språk jämlikt med skrivet språk. Därför har grammatiken också som mål att beskriva systematik i talat språk, eller närmare bestämt strävar den efter att beskriva allt vad man kan göra med språket. Dessutom utgår man från den tanke att variation är systematisk inte sporadisk och det hur lyckad grammatiken är beror på hur bra den kan förklara variationen. (Luukka 2002: 109.)

3.3.3 Teori för evaluering i SFL

Teori för evaluering koncentrerar sig på den interpersonella metafunktionen dvs. den är inriktad till interpersonell betydelse i skriven diskurs, och därför är relation det enda relevanta registret ur teorins synvinkel (se avsnitt 3.3.1). Det stratum alltså språkssystemets nivå där teorin opererar är diskurssemantik, men i vissa fall rör den sig också i lexikogrammatikens dvs. SF-grammatikens område. Evaluering är ett av de tre system i diskurssemantik som tolkar interpersonell betydelse. Evalueringen i sig själv består av tre delsystem: attityd, röst och gradering. (Martin & White 2005: 7–31.)

Vid Vasa universitet har teori för evaluering utnyttjats i forskningen också tidigare. Katajamäki (2006: 97) har studerat evalueringens subjektivitet i språkbruk i *Taloussanomats*. Avsikten med denna undersökning har varit att diskutera de lingvistiska drag som är explicita och evaluerande, antingen positivt eller negativt. Ytterligare har Katajamäki (ibid.) granskat hur evaluering är uppbyggd i texter. Som material har hon använt 10 ledarartiklar som har publicerats i *Taloussanomats* i september 2001 och 2005.

I min undersökning utnyttjas teori för evaluering så att jag studerar hur man med hjälp av språkliga drag uttrycker förväntningar i texten. I likhet med Katajamäki använder jag tidningsartiklar som material, men i min studie är antalet artiklar större och dessutom analyserar jag dem med hjälp av röst-systemet medan Katajamäki har fokuserat på attityd-systemet.

4 TIDNINGSSPRÅK

Det här kapitlet handlar om tidningsspråk och språket på sportsidorna. I avsnitt 4.1 diskuteras tidningsspråk som del av massmediernas språk samt masskommunikationens roll i samhället. Avsnitt 4.2 för sin del beskriver vilken betydelse sportreportage har för samhället samt vad som är typiska stildrag för sportspråket. I detta avsnitt kommenteras också subjektivitet på sportsidorna i *HBL* och *Vbl*.

4.1 Tidningsspråk som del av massmediernas språk

De väsentliga massmedierna i vårt moderna samhället kan indelas i två olika grupper: auditiva och visuella. Dagstidningar, och pressen i allmänhet, hör till den visuella gruppen och till den auditiva gruppen hör i stället bland annat teve, radio, skivor och filmer. Innan man går djupare in i massmediernas värld måste man definiera vad som avses med *masskommunikation* och *massmedium*. Masskommunikation omfattar varje slag av meddelelse vid vilken meddelanden överförs genom tekniska hjälpmedel öppet, opersonligt, indirekt och främst enkelriktat till en heterogen allmänhet. Massmedium för sin del kan definieras så att alla kommunikationsmedel som förmedlar masskommunikation och som har karaktären av en social institution bildar massmediet. (Dahlstedt 1970: 2–5.)

Massmediespråket, och speciellt också tidningsspråket som ingår i den, har vissa särdrag som ofta förekommer när detta språk används. För tidningsspråket är det typiskt att det finns mycket metaforer och förstärkningsord, dessutom bildar journalister ibland nya ord som sedan kommer i bruk också i allmänspråket. Dessa ord är ofta betydelselån från engelskan såsom ordet *verbal* som nuförtiden används med betydelsen 'muntlig' eller 'språklig', och därför associeras det inte med ordet *verb* som man tidigare skulle ha tänkt först när man hör ordet. Fast de här nya orden känns fina och moderiktiga i början, är tendensen ändå sådan att de nöts ut i massmedierna så att de om en stund inte längre upplevs så fräscha och speciella. Tidningarnas Telegrambyrå (2009), som är Nordens största nyhetsbyrå, rekommenderar också att man ska vara försiktig med dessa modeord

eftersom de snabbt blir slitna och de kan göra det svårt att förstå vad som menas. (Dahlstedt 1970: 22–23; Tidningarnas Telegrambyrå 2009.)

Korthet och enkelhet är kännetecknande för tidningsspråkets meningsbyggnad, men det är ändå lätt att finna exempel på meningar som innebär onödig syntaktisk komplexitet dvs. syntaxkrångel och också syntaxslarv som betyder att predikatsdel kan fattas i meningen. De här fenomenen är vanliga speciellt på idrottssidorna men detta kan bero på sportens talspråklighet, och det är till en viss grad just tidningsmännens förtjänst att skriftspråket har blivit lättillgängligare, enklare och ledigare under de senaste 100 åren. Orsaken till friare språk är också det att masskommunikationen nuförtiden vänder sig till alla samhällsklasser så att det inte kan finnas sociala skiktningar i tidningsspråket utan det måste vara sådant som alla förstår. (Dahlstedt 1970: 23–32.)

Masskommunikationens opersonliga förhållande mellan sändaren och mottagarna förorsakar att språket måste standardiseras, och på det här viset har massmedierna en stor inverkan på allmänna språkliga normer. Massmediernas inflytande på allmänspråket tas nästan för givet och därför riktas forskningen i stället för språket till hur massmedierna påverkar åsikter och attityder. Resultaten beror i hög grad på direkt personlig kommunikation och hur massmediernas meddelanden tas emot av mindre sociala grupper där vissa personer spelar en väsentlig roll som opinionsledare. Det anses att teven står närmast i den direkta personliga kommunikationen i fråga om påverkningsförmåga och därefter kommer radion och till sist den tryckta texten. (Dahlstedt 1970: 29–37.)

4.2 Språket på sportssidorna

Många av oss har troligen någon gång frågat sig själv varför man skriver sportreportage och hurdana människor faktiskt läser sportssidorna. Bland annat dessa frågor blir besvarade i avsnitt 4.2.1 där jag behandlar vilken samhällelig betydelse sportreportage har. I avsnitt 4.2.2 illustrerar jag med konkreta exempel de typiska stildragen för sportspråket. En del av dessa exempel har plockats ur mitt material dvs. ur artiklarna i *HBL* och *Vbl*. I avsnitt 4.2.3 kommenterar journalisterna, Christoffer Herberts och

Mikael Nordman, från *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet* subjektivitet på sportsidorna i de tidningar där de själva jobbar.

4.2.1 Sportreportages betydelse

Enligt Åkermalm (1972: 139) är sportreportagens språk ett utpräglat fackspråk som specialister har skrivit för en intresserad "delpublik". Denna publik består av sportläsarna som kännetecknas av att de är utomordentlig sakkunniga, vilket beror på att de ofta har en praktisk erfarenhet av sporten. För att kunna övertyga dessa krävande läsare måste journalisten faktiskt veta vad och hur man skriver, men å andra sidan kan man fråga sig om sportreportage alls behövs. Varför läser de här fanatiska, allvetande människorna över huvudtaget sportsidorna om de redan vet resultatet, ingen intresserar sig väl för hur man uppnådde det? (Tingbjörn 1976: 89; Andrews 2005: 46.)

Fast det kanske är svårt att tro, finns det till och med flera vägande skäl till varför man rapporterar om sport och sportresultat. För det första erbjuder sportsjournalister sådana läsare som inte var på plats en livlig beskrivning av de viktigaste händelserna. När det nu är fråga om OS i Peking, är det säkert bara få finländare som hade möjlighet att närvara i Kina och följa med tävlingarna på plats jämfört med t.ex. OS i Helsingfors som ordnades år 1952. Därför blir sportreportage ännu mer viktigare för oss. Genom att läsa reportagen kan vi alla omedelbart uppleva det som har hänt, men dessa livliga beskrivningar gör det också möjligt att de som var på plats kan genom att läsa artiklarna uppleva allt på nytt. Då kan man samtidigt jämföra sina intryck och åsikter med specialistens dvs. sportjournalistens motsvarande och plocka ut sådan information som man tidigare hade missat. Därför måste journalisterna vara mycket exakta om de vill göra ett gott intryck på läsarna. Sportreportage läses också därför att människor vill ha mera information om sporten (t.ex. om idrottare, nya rekord osv.). Dessutom är artiklarna ofta så underhållande att de läses endast för förströelses skull. (Andrews 2005: 46–47.)

4.2.2 Typiska stildrag för sportspråk

Det är vanligt att tidningarnas sportspalter vimlar av olika slags lånord. Största delen av dessa är engelska ord, vilket beror bland annat på att namn på nya sportsgrenar tas ofta direkt från engelskan. Då talar vi om *kulturlån* och ett exempel på kulturlån i svenskan är ordet *tennis*. Grenens originella namn används fortfarande eftersom man inte har hittat på någon svensk motsvarighet till det. Engelska ord används också därför att sportsjournalister vill stilistiskt variera sitt språk och ordförråd. Slangord och *perifraser*, dvs. omskrivningar och ersättningsord, får därtill ofta tjäna som variationsskapande medel. Användning av slangord (t.ex. *Det är inga pilipali-tävlingar dit man skickar folk på basen av deras managers*) kan vara ett vitaliserande tillskott till sportspalternas stil eftersom slangen som bäst är mycket humoristisk, träffande och omväxlande. Men det bör ändå påpekas att ibland kan slangen också vara svårbegriplig och tröttande. Enligt rekommendationerna av Tidningarnas Telegrambyrå (2009) bör slang förekomma bara när det är av skärskild betydelse av stil eller form, men på sportspalterna har den precis den här stilistiska funktionen vilket gör slangbruket på detta sätt acceptabelt där. (Tidningarnas Telegrambyrå 2009; Tingbjörn 1976: 89–95.)

Inslaget av talspråk i ordförrådet är ganska stor i sportspalterna, men det är i första hand intervjuerna som innehåller dessa talspråkliga drag (t.ex. *Han väntas kunna stöta för full maskin i kulkvalet*). *Hyperboler*, alltså överdrifter, är också vanliga i sådana fall när sportsjournalisten vill beskriva händelserna på ett dramatiskt sätt. Dessa överdrifter kan vara nykonstruerade ord som ofta inleds med förled såsom *jätte-*, *kanon-*, *stor-* eller *topp-* (t.ex. *Evilä hoppade jättelängder i Marugame*), men till överdrifterna hör också förstärkande adjektiv liksom *otrolig*, *fantastisk* eller *fenomenal* som används till exempel i samband med beskrivning av idrottsresultat. Överdrifterna är frekventa i sportspalterna därför att de hjälper skribenten att väcka intresse och engagemang hos läsaren. Ett annat medel som hjälper journalisten att påverka och lätta upp stämningen i texten är att man inkluderar ordlekar och vitsar i den (t.ex. *Sune Modigh från Örebro var ingen modig domare*). (Tingbjörn 1976: 94–97.)

Fast man bara tar en snabbtitt på sportsidorna, lägger man genast märke till den stora mängden av bildliga uttryck. Orsaken till detta är att sporten kan betraktas som en i sin tid tillkommen spegelbild av mänsklig verksamhet och eftersom det omgivande samhället har många gemensamma drag med idrotten, är det helt naturligt att man parallelliserar dem med varandra med hjälp av bildspråket. Bildspråket eller bildiga uttrycken kan indelas i *liknelser* (t.ex. *Hoppet far iväg som en fjäder*) och *metaforer* (t.ex. *Landets bandyspelare är på krigsstigen*). Liknelserna i texterna är sällsynta och sällan originella och de betecknas vanligen med någon jämförelseled, *som* eller *liksom*. Metaforerna i stället är mer populära och de hämtas från olika områden liksom krig, skådespel, musik, teknik, natur, djur osv. *Metonymier* och *perifraser* tillhör också det bildspråk som används i sportspalterna. Enligt Tingbjörn (1976: 105) är metonymi en bland stilistiska termer för den exemplifierade företeelsen. Detta betyder att man kan förstå ersättande av ett ord med namnet på ett annat nära associerat ting; man kan till exempel säga att man lyssnar på Beethoven när man lyssnar på musik komponerad av Beethoven. Perifras för sin del är ett vidare begrepp för ersättningsord och omskrivningar som gäller avseende personer (t.ex. Brasiliens fotbollslag = *kaffelandets söner*). (Tingbjörn 1976: 98–105.)

Idrottspråket har betecknats som *ellipsernas* dvs. kortformernas speciella område. Fast ellipserna är helt vanliga i modern svenska, är ellipsfrekvensen speciellt hög i den här språkarten. Ett typiskt exempel på en ellips på sportsidorna är ett förkortat namn på en idrottsgren, såsom *spjut*. Grenen heter ursprungligen *spjutkastning* men namnet har av praktiska skäl förkortats till *spjut*. Dessutom att man vanligen förkortar ord på sportsidorna, har man även som vana att bilda sammansättningar eller nya ord (t.ex. *Han kastade sin segerdiskus*). De bildas därför att journalisten vill undvika upprepning genom att variera sitt språk. Sammansättning är också ett bra medel till komprimering. Eftersom artiklarna på sportsidorna består till stor del av värdeomdömen om idrottare och deras insatser, leder det till att stilen i artiklarna blir mättad. Med detta avses att huvudorden i satsen ofta får många bestämningar (t.ex. *vindsnabbe högerflyvern Tommy Öström*). Det som också skiljer sportspråket från andra former av tidningsspråket är två syntaktiska faktorer: satser med ett presens particip som bestämning (t.ex. *finurligt spelande Johan Fischerström*) samt den största frekvensen av icke-nödvändiga

relativsatser (t.ex. *Stellan, som är språkkunnig och världsvan kille, analyserade sin match för journalisterna*). Dessa strukturer är populära på sportsidorna men de används sällan i andra spalter. (Tingbjörn 1976: 108–109.)

På sportspalterna finns det alltid också bilder och det ser ut att vara så att ju ”större” idrottare, desto större bilder publiceras i samband med artikeln. Bildernas storlek kan på det här sättet tolkas beskriva de förväntningar som riktas mot idrottare dvs. förhandsfavoriter tar upp mera utrymme i sportspalterna än dem som inte förväntas ha framgång. Bilderna har också andra funktioner: att förmedla stämningar och att väcka intresse. När man läser en artikel på sportsidorna, gäller den gamla klichén ”En bild säger mer än tusen ord” ofta. Med detta avses att bilderna faktiskt är viktiga på sportsidorna eftersom de kan beskriva idrottarens stämningar bättre än orden, och dessutom väcker de mer intresse än själva texten. Artiklarna blir personligare till läsaren när man ser ett fotografi om idrottaren i fråga. Efter att ha sett bilden är det också lätt för läsaren att känna igen den där personen, och därför kan det bli ännu mer intressant att följa hans eller hennes prestationer då namnet har fått ansiktet. Fast bilderna nu inte är med i den här undersökningen, skulle det vara intressant att studera dem i fortsättningen.

4.2.3 Subjektivitet på sportsidorna i *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet*

Christoffer Herberts som är sportjournalist och avdelningschef för sport i *HBL* svarade att det är varken hans egen eller tidningens ambition att skriva objektiva artiklar. Enligt Herberts ska artiklarna vara opartiska och sakliga men absolut inte objektiva när det gäller sport. Han anser att bra sportjournalistik är subjektivt och att den försöker sätta in händelser och resultat i ett vinklat sammanhang. Herberts illustrerar detta med ett exempel: ”När jag skriver om Satu Mäkelä-Nummela eller Tero Pitkämäki kan jag ju inte vara objektiv vad de gäller i förhållande till andra idrottare, jag måste ju utgå ifrån att mina läsare håller på och känner extra för de finländska idrottarna.” Med detta avser han att det blir alltid automatiskt subjektivt när man följer sport, och så är det också i hans eget fall eftersom han skriver om finska OS-idrottare till en finländsk tidning och därför måste han utgå ifrån att alla läsare vill ha finländsk framgång, vilket sedan också

syns i artiklarna. Om en finländsk idrottare vinner, blir hans text givetvis positivt laddad men om idrottaren kommer först på 4:e plats, får den negativ ton. Dessutom säger Herberts att tidningen inte har några uttalade riktlinjer om att sportartiklarna skall vara "objektiva". Enligt honom skulle det vara orimligt och han tillägger att artiklarna på sportsidorna alltid är på något sätt subjektiva och avspeglar skribentens egna åsikter. (Herberts 2008.)

Mikael Nordman som är sportjournalist i *Vbl* kommenterade subjektivitet på sportsidorna så att artiklar enligt honom ska vara objektiva på så sätt att innehållet ska vara sant och basera sig på fakta. Han preciserar ännu att det inte heller i deras tidning är förbjudet att skriva in egna värderingar i texten. Valet av ämne som man skriver om samt vinklingen på artikeln är enligt Nordman ofrånkomligt subjektiva saker. Han ger också ett exempel på detta och beskriver en situation där idrottare X har misslyckats i ett kval och missar den final dit X normalt skulle ha tagit sig. Då kommer artikeln på sportsidorna att behandla den misslyckade insatsen som i det här fallet är ett subjektivt val av journalisten. När skribentens egna värderingar finns med, ska situationen balanseras av att idrottarens egna kommentarer också finns med i texten. (Nordman 2008.)

Båda journalisterna anser att sportartiklar blir automatiskt subjektiva eftersom valet av ämnet samt vinklingen på artikeln är alltid journalistens egna val. Att artiklarna på sportsidorna blir subjektiva är också helt acceptabelt i de tidningar där de själv jobbar. Både Herberts och Nordman säger att objektivitet ska komma fram i artiklarna endast på så sätt att artiklarna ska vara sakliga och basera sig på fakta.

5 FÖRVÄNTNINGAR I *HUFVUDSTADSBLADET* OCH *VASABLADET*

I det här kapitlet undersöker jag hurdana förväntningar som riktas mot finländska friidrottare och hur dessa förväntningar utvecklas i det utvalda materialet. I avsnitt 5.1 behandlar jag stämningar före tävlingen och i avsnitt 5.2 diskuterar jag stämningar efter tävlingen. Jag förklarar och analyserar mina exempel så mycket som jag kan på samma gång som jag presenterar dem så att jag kan sammanfatta den största delen av resultaten i ett avsnitt dvs. i avsnitt 5.3 där jag sedan redovisar för mina egentliga slutsatser. Exempelen granskas utgående från tre olika synvinklar: FNB, journalisterna på *HBL* och *Vbl* (se avsnitt 4.2.3) samt idrottare och specialister. Dessa synvinklar analyseras och uppdelas i sina egna underavsnitt både före och efter tävlingen. Exempelen presenteras så att om det finns flera exempel som behandlar samma idrottare behandlas de som grupp. Detta betyder att om det finns tre exempel som behandlar samma idrottare används i samband med numreringen också bokstäver (t.ex. 1a, 1b och 1c) som på detta sätt markerar att dessa exempel hör till samma grupp. Exempelen har uppdelats i två avsnitt stämningar före tävlingen (avsnitt 5.1) och stämningar efter tävlingen (avsnitt 5.2). Klassificeringen av sådana artiklar som har publicerats efter kvaltävlingar är ändå lite problematisk. Å andra sidan behandlar de stämningar efter tävlingen, alltså kval, å andra sidan berättar de om stämningar före tävlingen dvs. final. Jag har placerat dessa exempel godtyckligt i de ovannämnda avsnitten med målet att antalet exempel är nästintill lika stor i båda avsnitten. Inne i avsnitten har exemplen ställts i en viss ordning. I avsnittet 5.1 presenteras de så att de exempel där det finns allra största förväntningar eller ställningstaganden kommer först i ordningen och de exempel som är neutrala dvs. där inte finns några förväntningar behandlas sist. I avsnitt 5.2 har exemplen ordnats enligt det hur nöjd skribenten eller idrottaren själv är med prestationen. Först behandlar jag sådana exempel där det finns allra starkaste kommentarer (t.ex. exempel som uttrycker besvikelse). Sist presenteras sådana exempel där man inte tar så mycket ställning.

5.1 Stämningar före tävlingen

I det följande kommer jag att studera stämningar före tävlingen. Jag analyserar exempel i tre olika underavsnitt som har formulerats på grund av de ovannämnda synvinklarna. I avsnitt 5.1.1 behandlar jag sådana artiklar som har producerats av FNB. FNBs synvinkel är intressant därför att man aldrig vet vem som har skrivit artikeln. Man kan förvänta sig att sättet att beskriva händelser i FNBs artiklar kan variera beroende på skribenten, och dessutom är det möjligt att man skriver mer objektivt jämfört med journalisterna på *HBL* och *Vbl* (jfr avsnitt 4.2.3). I avsnitt 5.1.2 och 5.1.3 får man i stället en lite mer subjektiv syn på saker eftersom jag i dessa avsnitt analyserar vad journalisterna på *HBL* och *Vbl* säger (avsnitt 5.1.2) samt hur specialister och idrottare själv kommenterar saken i fråga (avsnitt 5.1.3). Synvinkeln blir mer subjektiv eftersom det alltid är en och samma person i *HBL* och *Vbl* som skriver artiklarna, och när en idrottare själv kommenterar sin prestation är det naturligtvis alltid subjektivt.

5.1.1 FNB

Typiskt för FNBs artiklar är att de vanligen är ganska korta och skribentens namn nämns inte i dem (se bilaga 2). I mitt material finns det sammanlagt 14 FNBs artiklar (25 % av hela materialet) av vilka sju har skrivits före tävlingen och sju efter tävlingen. Fem av FNBs 14 artiklar har publicerats i *HBL* och nio i *Vbl*. Artiklarnas mål är inte att ge en mångsidig beskrivning om händelserna utan meningen är att sammanfatta det mest väsentliga innehållet i nyheten (se avsnitt 1.2).

Förhandsstämningar hos längdhopparen Tommi Evilä ser mycket positiva ut. Exempel 1 beskriver detta.

- (1) Han gjorde en sista hård grepträning i Marugame i Japan och *det visade sig att teknikproblem är borta.* (*Vbl*)

I exempel 1 finns uttrycket *det visade sig* med hjälp av vilket skribenten vill övertyga läsare att bra resultat kan förväntas av Evilä eftersom *teknikproblemet är borta* nu.

Beroende på Olli-Pekka Karjalainens tidigare insatser tror man att han inte ska lyckas i kommande OS och att det är överraskande att han över huvud taget kan delta i tävlingen (se exempel 2a och 2b).

- (2a) Olli Pekka Karjalainen har ingen koll på årets världsstatistiken. Det är antagligen rätt utgångspunkt eftersom *hans årsbästa på 77,13 inte räcker långt i ett OS. (Vbl)*
- (2b) I sig skulle *hans FM-kast inte ens ha räckt för att kvala in till Peking*, men han hade ett betydligt bättre kast från förra året att luta sig tillbaka på. (Vbl)

I exempel 2a konstaterar skribenten att Karjalainens *årsbästa på 77,13 inte räcker långt i OS*, vilket visar att skribenten inte tror på Karjalainens chanser att ha framgång. Dessutom påpekas det i exemplet 2b att *hans FM-kast inte ens skulle ha räckt för att kvala in till Peking*. Den enda orsaken till att han kunde delta i OS i år var att han hade kastat över kvalgräsen förra året.

Kvalgränsen 575 i herrarnas stav kommer att förorsaka problem för Mikko Latvala som borde förbättra sitt personbästa med 10 centimeter för att kvala in till finalen (se exempel 3).

- (3) Stavhopparen Mikko *Latvala har ingen annan möjlighet än att ta en risk* i dagens stavkval. (Vbl)

I exempel 3 konstaterar skribenten att *Latvala inte har någon annan möjlighet än att ta en risk i dagens stavkval* om han vill vara med i finalen, vilket betyder att han borde hoppa betydligt högre än han någonsin har hoppat. Ingenting annat räcker.

Inte heller Niina Kelo ses som Finlands största medaljhopp, men man förväntar sig ändå att hon ska nå sitt personliga rekord dvs. över 6000 poäng, vilket är ett relativt bra resultat också internationellt, och att hon lyckas i vissa grenar (se exempel 4a och 4b).

- (4a) Niina *Kelo tillhör inte riktigt världseliten*, men hoppas på över 6000 poäng. (Vbl)

- (4b) Längd och hopp blir nyckelgrenar, för *Kelo brukar vara pålitlig i kast. (Vbl)*

Satsen *tillhör inte riktigt världseliten* i exempel 4a antyder att skribenten inte anser att Kelo hör till de bästa sjukamparna i världen, vilket betyder att hon troligen inte har framgång i dessa OS. Skribenten säger i exempel 4b att *Kelo brukar vara pålitlig i kast*. Detta betyder att Kelo har sina styrkor dvs. kastgrenar, men för att kunna uppnå en bra placering är det enligt skribenten viktigt att Kelo också lyckas i sina svagare grenar, såsom hoppgrenar.

Fast Antti Kempas och Jarkko Kinnunen har lidit av skador och andra bakslag, ser de ivrigt fram emot tävlingen i Peking (se exempel 5).

- (5) Antti Kempas och Jarkko Kinnunens säsong har inte gått friktionsfritt, långt ifrån. Skadorna har varit många och duon har inte haft turen med sig. *Ändå är stämningen optimistisk inför tävlingen i Peking. (HBL)*

I exempel 5 ger skribenten först lite bakgrundsinformation om vad som har hänt tidigare under säsongen och efter det nämner han att *ändå är stämningen optimistisk*. Med denna kommentar vill skribenten visa läsare att de inte behöver oroas för dessa två idrottare eftersom de trots allt har kunnat skapa en positiv OS-stämning. Med uttrycket *stämningen är optimistisk* kan också hänvisas till att idrottare nu litar på sig själva och därför kan också finska folket lita på dessa idrottare och till och med förvänta framgång av dem.

Tiokamparen Mikko Halvari har nu för första gången kunnat satsa på träningen nästan för fullt, och det lönade sig (se exempel 6).

- (6) *Mikko Halvaris halvdagssatsning på idrotten gav en mästerskapsplats under projektets första år. (Vbl)*

Av ekonomiska skäl har Halvari inte tidigare kunnat koncentrera sig så mycket på idrott. Han har nog hört till Finlands bästa tiokampare men internationellt har han inte haft framgång. I exempel 6 yttrar skribenten att *Halvaris halvdagssatsning på idrotten gav*

en mästerskapsplats. Detta kan betraktas som uppmuntrande kommentar med vilken skribenten vill påpeka att fast Halvari har gjort bara halvdagssatsning på idrotten får han nu tävla i OS och att man ytterligare kan förvänta att han lyckas i Peking.

Följande exempel behandlar Jukka Keskisalo och hans skador som kan utgöra ett hinder för hans deltagande i OS. I exempel 7a och 7b beskrivs det allmänt om vad som har hänt honom samt var och hur.

- (7a) Jukka Keskisalo skadade sig under ett träningspass på lägret i japanska Marugame i går och *det är oklart om löparen alls kan tävla i Peking*. (HBL)
- (7b) Keskisalo slog låret i ett hinder och *hur fortsättningen ser ut klarnar under rehabilitering som inleddes direkt*. (HBL)

I exempel 7a och 7b finns indirekta frågor, *om löparen alls kan tävla i Peking* och *hur fortsättningen ser ut*, som indikerar att det är osäkert om Keskisalo alls kan delta i tävlingen. Denna osäkert bekräftas också med uttrycket *det är oklart* i exempel 7a. De här indirekta frågorna samt uttrycket *det är oklart* är exempel på de språkliga drag med hjälp av vilka man uttrycker sannolikhet i överväga-systemet.

5.1.2 Journalisterna på HBL och Vbl

De exempel som behandlas i detta avsnitt har tagits ur sådana artiklar som har skrivits av *Hufvudstadsbladets* och *Vasabladets* egna sportjournalister, vilket i detta fall betyder att det alltid är en och samma sportjournalist antingen från HBL eller från Vasabladet som har skrivit de artiklar som jag analyserar (se avsnitt 4.2.3). I mitt material finns det sammanlagt 55 artiklar av vilka 20 är *Hufvudstadsbladets* artiklar. Av dessa 20 artiklar har fem stycken producerats av FNB och 15 stycken har skrivits av sportjournalisten på HBL. Antalet *Vasabladets* artiklar i materialet är 35. Av dessa 35 artiklar har nio stycken producerats av FNB och 26 stycken har skrivits av sportjournalisten på Vbl (se också tabell 1).

Spjutkastaren Tero Pitkämäki är troligen finländarnas största förhandsfavorit och medaljhopp i OS i Peking (se exempel 8a, 8b och 8c). Fast Pitkämäki har haft teknikproblem tidigare på sommaren, tror man att kvalgränsen på 82,50 inte kommer att vara något problem för honom (se exempel 8d).

- (8a) *Spjutkungen vet naturligtvis att hela Finland förväntar sig ett guldkast, men känner ingen extra press för det. (Vbl)*
- (8b) *I måndags landade det stora guldhoppet i Peking. (Vbl)*
- (8c) *Guldkandidaten Tero Pitkämäki har anlänt till Peking och utstrålar lugn och trygghet. (HBL)*
- (8d) *Pitkämäki har visserligen haft problem med formen under hela sommaren, men kvalgränsen på 82,50 borde ändå inte innebära några problem för världsmästaren. (HBL)*

Man hänvisar till Pitkämäki med hjälp av flera olika substantiv i artiklarna såsom *spjutkungen*, *det stora guldhoppet* och *guldkandidaten*. Alla substantiv som presenteras i exempel 8a, 8b och 8c hänvisar till det att man faktiskt förväntar sig att han tar en guldmedalj i Peking. Av exempel 8a framgår det att Pitkämäki också själv är medveten om detta. I exempel 8d påpekar skribenten att fast *Pitkämäki visserligen har haft problem med formen, borde kvalgränsen ändå inte innebära några problem* för honom, vilket naturligtvis är en positiv sak när man ser fram emot en bra placering i finalen.

Tommi Evilä en av de få idrottare i finska truppen som kan ses som medaljkandidat i Peking. Alla vet att han har målmedvetet tränat i fyra år med tanke på just den här tävlingen som kommer att vara en höjdpunkt i hans karriär (se exempel 9a, 9b, 9c och 9d).

- (9a) *Rykten från det finländska lägets träningsläger i Japan vet berätta att Evilä hoppade jättelängder i Marugame och visar en form som gör honom till en medaljkandidat. (HBL)*
- (9b) *Men först måste han klara av kvalet, där finalgränsen satts till stenhårda 815. (HBL)*
- (9c) *Fyra år. Nu ska de nästan oändligt många träningstimmar paketeras till några fem sekunder korta insatser i fågelboet. (Vbl)*

- (9d) Nästan så man inte vågar tänka på *vad som händer om han skulle misslyckas. Förhoppningsvis får vi aldrig veta. (HBL)*

Exempel 9a bevisar att Tommi Evilä är i god form eftersom skribenten berättar att han *hoppade jättelängder* och dessutom fortsätter skribenten med att *Evilä visar en form som gör honom till en medaljkandidat*. I exempel 9b konstateras det ändå att *först måste man naturligtvis klara av det tuffa kvalet* innan man kan förvänta sig någon medalj. I exempel 9c och 9d vill man illustrera de kalla fakta om sport: fast man har tränat för någonting i fyra år, ska allt *paketeras till några fem sekunder korta insatser* och eftersom Evilä har satsat allt på de här OS, vågar man inte ens tänka på *vad som händer om han skulle misslyckas* dvs. hur han skulle hantera det eventuella misslyckandet. Därför avslutar skribenten också med kommentaren *förhoppningsvis får vi aldrig veta*.

Olli-Pekka Karjalainen har inte gjort några övertygande prestationer under den här säsongen, men nu ser det ut som om allt ska ordna sig just i rätt tid (se exempel 10a och 10b).

- (10a) *Olli-Pekka Karjalainen har knappt visat livstecken tidigare i sommar. Nu har han vaknat. (Vbl)*
- (10b) *Karjalainen ser ut att han hittat toppformen precis lagom till OS. (Vbl)*

I exempel 10a tar skribenten ganska hårt ställning till Karjalainens insatser när han säger att *Karjalainen knappt har visat livstecken tidigare i sommar*. Detta betyder att skribenten anser att Karjalainen inte har lyckats med sina kast tidigare på sommaren, men det som är bra är att *han nu har vaknat*. I exempel 10b fortsätter skribenten med en lite mer positiv ton och han kommenterar att *det ser ut att Karjalainen har hittat toppformen* precis lagom till OS. Eftersom formen är ”toppen”, kan man också förvänta bra placeringar av honom. Enligt principerna av överväga-systemet kan verbet *ser ut* i den här meningen tolkas indikera den sannolikhet att Karjalainens form är bra.

Mikaela Ingberg hör till en av de mest erfarna friidrottare i finska truppen. Därför är det naturligt att på grund av hennes tidigare prestationer i stortävlingar litar man på henne

dvs. att hon tar sig till finalen också i år (se exempel 11a och 11b). I finalen tycks hon inte ha så bra chanser att lyckas (se exempel 11c).

- (11a) Det finns ungefär ett halvdussin kastare som är säkra över kvalgräsen 61,50. Efter dem är det öppet — *Ingberg är en av dem som har chans att kvala in till finalen. Utan tvekan. (Vbl)*
- (11b) *Om Ingberg får spjutet att flyga över sextio meter räcker det troligen. (Vbl)*
- (11c) *I finalen har hon knappast något med medaljstrida att göra. (Vbl)*

Enligt skribenten är det mycket sannolikt att Ingberg kastar i finalen eftersom han konstaterar i exempel 11a att *Ingberg är en av dem som har chans att kvala in till finalen*. Skribenten bekräftar sin åsikt genom att tillägga kommentaren *utan tvekan*. I exempel 11b sätter man ett villkor, *om Ingberg får spjutet att flyga över sextio meter räcker det troligen*, för Ingbergs finalplats. Skribenten alltså tror att det krävs ett kast på över sextio meter om man vill kvala in till spjutfinalen. I exempel 11c uttrycker man ändå sin misstro mot Ingberg: *I finalen har hon knappast något med medaljstrida att göra*, vilket betyder att skribenten är ganska säker på att Ingberg inte ska ta någon medalj i dessa OS. Ordet *knappast* är också ett sådant ord med hjälp av vilket man kan uttrycka i överväga-systemet att det är mycket osannolikt att Ingberg har framgång.

Tero Järvenpää är en av de tre spjutkastare som nu förväntas kunna upprätthålla finländarnas goda rykte i den kommande tävlingen. I flera artiklar kallas Järvenpää för ”utmanar-Tero” medan Pitkämäki har fått smeknamnet ”favorit-Tero”. Den här förhandsställningen syns också i exempel 12a. Utmanaren Järvenpää har ändå ett starkt förtroende för sig själv (se exempel 12b).

- (12a) Regerande finländska mästaren Tero *Järvenpää spelar rollen som utmanare* i fågelboet. (HBL)
- (12b) *Kastaren som tidigare varit allt annat än känd för sin jämnhet oror sig inte ens för ett ovisst morgonskval. (HBL)*

I exempel 12a konstaterar skribenten att *Järvenpää spelar rollen som utmanare* i de här olympiska spelen. Detta betyder att han inte har så mycket press på sig jämfört med till exempel Tero Pitkämäki som obestridligt är finländarnas förhandsfavorit. På grund av Järvenpääs tidigare insatser i stortävlingar anser skribenten i exempel 12b att Järvenpää är en *kastare som tidigare varit allt annat än känd för sin jämnhet* dvs. Järvenpää har nästan aldrig lyckats göra flera bra kast i rad i en och samma tävling. Fast kvalet börjar tidigt på morgonen, känner Järvenpää sig ändå mycket självsäker, vilket förstås låter lovande i hans fall.

Vanessa Vandy är den yngsta idrottaren i Finlands trupp och deltar för första gången i OS. Vandy själv är ganska optimistisk men skribenten har en lite annorlunda uppfattning om hennes eventuella framgång (se exempel 13a och 13b).

(13a) *Hon tror sig vara i säsongens bästa form, men vet förstås inte. (Vbl)*

(13b) *Att kräva finalplats är som att säga att hon ska plocka ner månen. (Vbl)*

I exempel 13a berättar skribenten att Vandy *tror sig vara i säsongens bästa form* och den här satsen återspeglar det att inte heller skribenten är helt säker på Vandys kondition. Dessutom säger han i exempel 13b att det inte lönar sig att kräva en finalplats av henne eftersom det skulle betyda att *hon ska plocka ner månen* dvs. att det skulle var omöjligt.

Diskuskastaren Frantz Kruger har inte lyckats i föregående stortävlingar och om han vill göra det nu, får han inte göra några misstag (se exempel 14a och 14b).

(14a) *På lördag måste allt stämma i fågelboet. (Vbl)*

(14b) *Det märktes tydligt att demonerna från Osaka hade lämnat Frantz Krugers axel. (Vbl)*

Enligt skribenten, i exempel 14a, *måste allt stämma i fågelboet* om Kruger vill tävla i finalen. I detta sammanhang ska man lägga märke till verbet *måste* som beskriver den sannolikhet eller villkor som skribenten sätter på Krugers framgång. Detta är också ett exempel på hur man indikerar sannolikhet i överväga-systemet. Med satsen *det märktes*

tydligt att demonerna från Osaka hade lämnat Frantz Krugers axel hänvisar skribenten i exempel 14b till Krugers tidigare misslyckande i VM. Kruger har nu kunnat glömma det och han känner sig självsäker igen, vilket tydligen syns också utåt.

Robert Häggblom har haft många problem under den här säsongen. Tidigare på sommaren hade han en kramp i ryggen och nu strax före kvalet blev det problem med vaden (se exempel 15a och 15b). Han har ändå kunnat göra lovande stötar på träningslägret (se exempel 15c).

- (15a) Återstår att se *hur det blir då han ska tävla med 7,2 järn i näven. (Vbl)*
- (15b) *Han har tidigare fått behandling med massage och sprutor och väntas kunna stöta för full maskin i kulkvalet på fredag. (Vbl)*
- (15c) *Under träningslägret var 20-metersgränsen inte långt borta för, trots att tekniken fortfarande måste finslipas. (Vbl)*

I exempel 15a spekulerar skribenten *hur det blir då Häggblom ska tävla med 7,2 järn i näven* dvs. om hans rygg och vad uthärdar det, men av exempel 15b framgår det ändå att Häggblom *väntas kunna stöta för full maskin* eftersom han har fått olika behandlingar. Skribenten säger i exempel 15c att *20-metergränsen inte är långt borta för* och vill med hjälp av detta visa att Häggbloms form är bra, men han tillägger ännu att *tekniken fortfarande måste finslipas*.

Jukka Keskisalos situation ser inte ljus ut eftersom det är möjligt att han inte heller i år kan delta i stortävlingar, men träningen har visat att det ännu finns hopp (se exempel 16a och 16b).

- (16a) *Efter löpträningen vet Keskisalo förmodligen om det blir något OS-start. Eller om han igen missar ett stort mästerskap, som i fjol då ha var skadad och inte deltog i VM i Osaka. (Vbl)*

- (16b) Gårdagens träning visade att *Keskisalo definitivt är på bättringsvägen. Men om han kan springa i dagens kval är ännu osäkert. (HBL)*

I exempel 16a sägs det att *efter löpträningen vet Keskisalo förmodligen om det blir något OS-start*, vilket betyder efter träningen kan man troligen fatta ett beslut om hans deltagande, men man kan inte ens då vara helt säker på det. Satsen *om han igen missar ett stort mästerskap* indikerar att skribenten är lite ledsen för Keskisalo eftersom om Keskisalo inte kan tävla nu, skulle vara redan andra gången i rad då han missar någon viktig tävling. I exempel 16b ger skribenten lite mer hopp för läsarna genom att konstatera att *Keskisalo definitivt är på bättringsvägen*, men tyvärr *är det ännu osäkert om han kan springa*. Den indirekta frågan som finns i meningen bekräftar igen, enligt de principerna av överväga-systemet, att det är osannolikt att Keskisalo kan springa. Nu kan man bara vänta och se vad som händer.

Janne Holmén har inte diskuterats mycket inför OS och därför vill journalisterna påminna finska folket att man inte får glömma Holmén fast han startar sitt maratonjobb först på sista tävlingsdagen (se exempel 17a och 17b).

- (17a) Klockan fem på söndagsmorgonen kliver Janne Holmén, 30, ur sängen. Då ska han vara i sitt livs form — *för karriärens kanske viktigaste lopp. (Vbl)*
- (17b) *Det låter i alla fall inte som någon bra idé att sammanfatta den finländska OS-insatsen innan Janne Holmén löpt över mållinjen. (HBL)*

I exempel 17a säger skribenten att på söndagsmorgonen dvs. på tävlingsdagen ska Holmén vara i sitt livs form *för karriärens kanske viktigaste lopp*. Med detta hänvisar skribenten till Holmén's ålder. När idrottaren redan är 30 år gammal, har man troligen inte längre så många stortävlingar framför sig och därför är det viktigt att man lyckas nu. Enligt skribenten *låter det i alla fall inte någon bra idé att sammanfatta den finländska OS-insatsen innan Janne Holmén har löpt över mållinjen* (exempel 17b). Här protesterar skribenten mot det att lagledningen redan har stökat undan den officiella sammanfattningen om OS i Peking innan Holmén har kommit till mål, och detta borde man inte göra eftersom man ännu inte vet hur bra Holmén klarade sig. I detta

sammanhang måste man tillägga att i mitt material finns det inte artiklar om Janne Holmén som har skrivits efter tävlingen. Alla andra finländska friidrottare, förutom maratonlöparen Francis Kirwa, behandlas nog i de artiklar som kom ut efter tävlingen.

5.1.3 Idrottare och specialister

Här presenterar jag sådana exempel där idrottare yttrar sig om sina egna prestationer. Dessutom har jag tagit med specialisters kommentarer. Med specialisterna avses i detta sammanhang till exempel tränare eller landslagets läkare.

Före längdkvalet är Tommi Evilä mycket förväntansfull eftersom tekniken äntligen fungerar och hoppningen känns lätt. Exempel 18a och 18b, som klargör Eviläs egna tankar, illustrerar detta.

- (18a) Nu ligger foten bra under kroppen vid plankan och *hoppet far iväg som en fjäder*, säger Evilä. (Vbl)
- (18b) Jag litar på min kropp. Just nu känns hoppningen verkligen lätt, och *måttbandet i Japan talade också ett tydligt språk*. (Vbl)

I exempel 18a säger Evilä att *hoppet far iväg som en fjäder* som betyder det att hoppet nu känns ledigt, vilket naturligtvis är ett bra tecken. Verbet *säger* i slutet av meningen är ett exempel på ett referatverb med hjälp av vilket man kan visa i bekräfta-systemet att det är fråga om ett citat dvs. Eviläs egna tankar. Eviläs hårda form kommer också fram i exempel 18b när han berättar att *måttbandet i Japan talade också ett tydligt språk* dvs. han har gjort långa och lyckade hopp på träningslägret. Efter sådana här hopp är det lätt att lita på sig själv och det hjälper säkert i tävlingen. Exempel 18b är också ett citat fast det inte finns ett referatverb i slutet av meningen eftersom det framgår av kontexten att det är Evilä som talar. Därför är denna mening också ett exempel på hur bekräfta-systemet förverkligas i materialet.

Evilä har förberett sig för de här olympiska spelen i fyra år och han förhåller sig till dem enligt det (se exempel 18c och 18d). I kvalet räcker ingenting annat än finalplats för honom (se exempel 18e).

- 18c) Det här är ju OS. *Det är inga pilipali-tävlingar* dit man skickar folk på basen av deras managers. (HBL)
- (18d) *Alla val jag gjort de senaste fyra åren har varit med tanke på OS*, jag har inte tänkt på något annat. Ett fyraårssystem är inkört i min hårdskiva, *säger* Evilä och de mörka ögonen lyser målmedvetenhet.
- (18e) Jag utgår från att *det är det som man måste hoppa över*. Inget mer med det. (HBL)

Kommentaren *det är inga pilipali-tävlingar* i exempel 18c beskriver tydligt att Evilä faktiskt tar olympiska spelen på allvar. Med den finska förleden *pilipali-* avses i detta fall att nu är det inte fråga om vad som helst tävlingar utan det är fråga om någonting större. Evilä har satsat allt på OS i Peking och detta framgår av exempel 18d där han konstaterar att *alla val jag gjort de senaste fyra åren har varit med tanke på OS*. I exempel 18e yttrar Evilä sig slående om kvalgränsen: *det är det som man måste hoppa över*. Det stämmer nog, så enkelt är det.

Tero Pitkämäki vet att om man vill vinna är kvalet kanske en ännu viktigare tävling än final eftersom om man inte lyckas i det, kommer man inte ens till finalen där man sedan kunde sträva efter guld (se exempel 19a). Dessutom förutser Pitkämäki att för att vinna måste han kasta säsongens bästa resultat men det borde inte förorsaka några problem (se exempel 19b och 19c).

- (19a) *Visst borde det vara lätt att kasta över kvalgränsen*, men så var det inte i fjol. Ibland är kvalet värre än finalen. (Vbl)
- (19b) *Jag är förmodligen tvungen att förbättra mitt årsbästa för att vinna*. (Vbl)
- (19c) *Formen är hård*. Nu gäller det bara att gräva fram resultaten. (HBL)

I exempel 19a övertygar Pitkämäki att *visst borde det vara lätt att kasta över kvalgränsen* men fast det borde vara lätt, har han inte alltid klarat gränsen, såsom i fjol. Därför får man aldrig vara för optimistisk. När Pitkämäki spekulerar i exempel 19b, *jag är förmodligen tvungen att förbättra mitt årsbästa för att vinna*, hänvisar man till det att det kommer att vara en tuff tävling där alla kastar långt. Pitkämäki tror att hans kondition är bra och hans kommentar, *formen är hård, nu gäller det bara att gräva fram resultaten*, i exempel 19c bekräftar detta.

Tero Järvenpää är inte rädd för kvalet men han är medveten om att allt måste stämma om han vill vara med i finalen (se exempel 20a). Järvenpää litar på sig och han vet att han har alla chanser att få en bra placering också i finalen (se exempel 20b).

- (20a) Kvalet är svårt eftersom det inte finns något att vinna — bara att förlora. *Jag måste gå på för fullt och inte göra misstag om jag ska kvala in till finalen. (Vbl)*
- (20b) *Jag vågar utmana vem som helst i världen* och kommer inte att bli skrämmd fast de andra kastar långt. Jag är i bra form och *får jag till ett lyckat kast vet jag att jag åtminstone är bland de fem bästa. (HBL)*

I exempel 20a berättar Järvenpää att han *måste gå på för fullt och inte göra några misstag om han ska kvala in till finalen*, med detta vill han säga att för en finalplats krävs det en lyckad kast av honom. Exempel 20b bevisar att självförtroendet inte saknas hos Järvenpää eftersom han yttrar att *jag vågar utmana vem som helst i världen* och fortsätter att *får jag till ett lyckat kast vet jag att jag åtminstone är bland de fem bästa*

Släggkastaren Olli-Pekka Karjalainen verkar vara mycket realistisk men samtidigt lite osäker i fråga om sina chanser före kvalet. Exempel 21a illustrerar hans tankar.

- (21a) *Så realistiskt måste jag vara att jag vet att jag med ett lyckat kast är i final. Vad jag sedan räcker till där är en annan sak, säger Karjalainen. (HBL)*

I exempel 21a säger Karjalainen att *så realistiskt måste jag vara att jag vet att jag med ett lyckat kast är i final*. Med detta vill Karjalainen bevisa att han tror på sig själv och att

han vet att han kan kasta så långt som det krävs för att kvala in till finalen. Andra satsen, *vad jag sedan räcket till där är en annan sak*, i Karjalainens kommentar beskriver hans tankar om hans eventuella placering i finalen men där finns inte längre den självsäkerhet som kom fram tidigare i meningen.

Karjalainen lyckades bra i kvalet. I exempel 21b, 21c och 21d kommenterar Karjalainen sin prestation och dessutom berättar han om sina stämningar inför finalen.

- (21b) *Allt har gått enligt planerna. Jag hade som mål att göra en normal tävling och glömde ordet "kval". Jag är nöjd, menar Karjalainen. (HBL)*
- (21c) *Jag har bra känsla i kroppen. Äntligen känns det som tekniken fungerar. (Vbl)*
- (21d) *Nu är det final, och jag tänker absolut inte ta någonting på säkerhet. Jag kör på fullt med mina kast. (Vbl)*

I exempel 21b konstaterar Karjalainen att *jag är nöjd* och att *allt har gått enligt planerna*. Detta kan tolkas så att tills vidare har ingenting gått fel. Referatverbet *menar* som finns i slutet av meningen indikerar, enligt bekräfta-systemet, att det är fråga om ett citat. Ytterligare framhåller Karjalainen i exempel 21c att *äntligen känns det som tekniken fungerar*, vilket naturligtvis lovar bra. I finalen tänker han inte betrakta någonting som självklarhet och han bekräftar detta i exempel 21d med att säga *jag kör på fullt med mina kast*.

Antti Kempas siktar på en bra tid och placering på 50km gång i Peking (se exempel 22).

- (22) *Jag är i så bra form att 3.46 är möjligt. Målet är att gå in bland de sex bästa, säger Kempas. (HBL)*

I exempel 22 sätter Kempas ett klart mål för sig själv när han säger att *målet är att gå in bland de sex bästa*. Han vill minst nå en sådan en placering som ännu ger poäng i OS, vilket i det här fallet betyder placeringarna mellan 4 och 6.

Janne Holmén förväntar nu bättre resultat än i VM i Osaka (se exempel 23a). Å andra sidan säger han ändå att han bara försöker göra sitt bästa (se exempel 23b).

- (23a) *Allt känns bra. Hela året har gått fint och min form är bättre än för ett år sedan. Då var jag nia i VM, nu ska jag bland de sex bästa. (HBL)*
- (23b) *Egentligen har jag inga andra förväntningar än att springa så bra som möjligt och nå en så bra placering som möjligt, säger Holmén. (Vbl)*

I exempel 23a övertygar Holmén att *allt känns bra* och att *nu ska jag bland de sex bästa*. Den här kommentaren är ännu ganska målmedveten, medan Holmén inte lägre låter så bestämd i exempel 23b när han säger att *egentligen har jag inga förväntningar än att springa så bra som möjligt och nå en så bra placering som möjligt*. Det här är troligen just det som alla idrottare strävar efter, en del lyckas och en del lyckas inte. Det är ändå intressant att Holmén's kommentarer är så olika med varandra fast de har publicerats i dessa tidningar på samma dag.

Nina Kelo tror sig vara i bra form före sitt tuffa två dagars jobb i sjukamp (se exempel 24).

- (24) *Jag vet av erfarenheten när allt fungerar i kroppen. Nu känns det bra, säger 28-åringen. (Vbl)*

I exempel 24 betygar Kelo att hon *vet av erfarenheten när allt fungerar i kroppen* och fortsätter med att *nu känns det bra*. Dessa kommentarer lovar gott eftersom alltid när man har en bra känsla i kroppen, ger det mer självförtroende och chanserna att lyckas blir på det viset bättre.

Mikaela Ingberg hoppas att hennes OS inte tar slut i kvalet. Åtminstone kroppen borde fungera nu (se exempel 25a och 25b).

- (25a) *Jag hoppas göra säsongens bästa tävling... nej tävlingar. Men först koncentrerar jag mig på kvalet — en sak i taget. (Vbl)*

- (25b) *Känslan i kroppen är bra. I de två kastträningarna jag gjort efter att jag åkte hemifrån har jag inte känt någon smärta i ryggen. (Vbl)*

Enligt exempel 25a förväntar Ingberg sig att hon skulle *göra säsongens bästa tävling* i Peking, eller såsom hon preciserar därefter *tävlingar*. Orsaken till varför Ingberg talar om tävlingar i pluralformen är att hon vill lyckas så bra att hon kan delta både i kval och final och göra sitt bästa i båda av dem. I exempel 25b säger Ingberg att *känslan i kroppen är bra* och att hon *inte har känt någon smärta i ryggen*. Hon berättar detta eftersom hon vill betona att det alltid är bra om idrottaren kan förbereda sig för tävlingen utan några skador. I sådana här fall kan också bra resultat förväntas.

Frantz Kruger väntar ivrigt på diskuskvalet men tror ändå att en liten lyckospark inte skulle vara ur vägen (se exempel 26a och 26b).

- (26a) *Jag känner mig i bra form och ser fram emot kvalet. (Vbl)*
- (26b) *Jag känner mig självsäker, men behöver all tur jag kan få. (Vbl)*

Exempel 26a visar att Kruger är väl beredd och att han litar på sig själv eftersom han säger att *jag känner mig i bra form och ser emot kvalet*. I exempel 26b upprepar han denna självsäkerhet, *jag känner mig självsäker*, men konstaterar ändå att han *behöver all tur* han *kan få* för att kunna kasta i finalen.

Efter ett framgångsrikt kval, dvs. före finalen, kommenterar Kruger i exempel 26c och 26d sina chanser på följande sätt:

- (26c) *Jag ger inte mig själv några som helst chanser i finalen. Det är bättre så. (HBL)*
- (26d) *Jag kom hit som svart häst. I finalen börjar vi från noll igen, och alla har samma chans. (Vbl)*

I exempel 26c säger Kruger *jag ger inte mig själv några som helst chanser i finalen*, vilket betyder att han förhåller sig till tävlingen mycket realistiskt. I exempel 26d konstaterar han i stället att *i finalen börjar vi från noll igen, och alla har samma chans*.

Denna kommentar kan tolkas så att fast Kruger tidigare säger att han inte förväntar så mycket av sig själv, tänker han ändå att allt är möjligt i finalen.

Jarkko Kinnunen, som är den andra finländaren som ska delta i 50 kilometers gång i Peking, har gjort ett lovande testlopp i Jalasjärvi tidigare på sommaren. I exempel 27 berättar han om sina stämningar inför tävlingen.

(27) *I den här tävlingen är det onödigt att gå ut hårdare än på det träningspasset. Men jag måste veta hur det känns på fredagsmorgonen innan jag kan slå fast taktiken, säger Kinnunen. (HBL)*

Kinnunen antar i exempel 27 att *i den här tävlingen*, dvs. i Peking, *är det onödigt att gå ut hårdare än på det träningspasset*. I testloppet gick han de första 30 kilometrerna tre minuter snabbare än förra året i VM i Osaka. Detta visar att Kinnunen är i bra form, och att han har alla chanser att lyckas. Dessutom behöver han nödvändigtvis inte ens nå samma tid som i testloppet för att göra det.

Mikko Lahtio vet att det inte är lätt att gå vidare från kvalet på herrarnas 800m (se exempel 28a). För en finalplats krävs det ett fullträff (se exempel 28b).

(28a) *Man har gått vidare med en tid på kring 1.45, säger Lahtio och erkänner att det låter tufft.*

(28b) *För att gå vidare krävs ett perfekt lopp.*

I exempel 28a säger Lahtio att *man har gått vidare med en tid på kring 1,45*. Lahtios rekord är 1.46,59 vilket betyder att han borde förbättra sitt rekord för att gå vidare från kvalet. Det låter tufft och Lahtio bekräftar detta i exempel 28b när han konstaterar att *för att gå vidare krävs ett perfekt lopp*.

Mikko Latvala vill inte ta det lugnt i det kommande stavkvalet utan han satsar för fullt (se exempel 29).

(29) *Jag tänker inte hoppa på säkerhet i kvalet utan tar i för fullt. (Vbl)*

Latvalas kommentar, i exempel 29, jag *tänker inte hoppa på säkerhet i kvalet utan tar i för fullt* beskriver det att Latvala vet att om man vill kvala in till finalen, räcker det inte att man gör en medelmåttig prestation.

Mikko Halvari har nu för första gången haft en möjlighet att satsa på träningen nästan heltid och han är entusiastisk att se hur långt det tar honom (se exempel 30).

(30) Det finns inget finare ställe att idrotta på än i OS. *Vi får se hur en amatör klarar sig där bland proffsen.* (Vbl)

I exempel 30 säger Halvari att *vi får se hur en amatör klarar sig där bland proffsen*. Halvari kallar sig för en amatör eftersom han vet att alla andra tiokampare som tävlar i OS är professionella idrottare dvs. de gör inte någonting annat än tränar. Halvari själv har haft helt olika utgångspunkter eftersom ännu för ett år sedan var han tvungen att träna och arbeta samtidigt. Trots allt ser han ivrigt fram emot tävlingen eftersom det här är första gången då han deltar i OS (se också exempel 6).

På samma sätt som Keskisalo led kulstötaren Robert Häggblom också av skador före sin första tävlingsprestation. Läkaren Tommi Vasankari beskriver Häggbloms situation i exempel 31a och 31b. I exempel 31c berättar Häggblom själv om sina tankar inför tävlingen.

(31a) Tiden är knapp i det här fallet också, men *vi borde utan tvekan få Robert i skick.* (HBL)

(31b) *Det är ingen allvarlig skada, och jag är inte ett dugg pessimistisk med tanke på Roberts tävling, säger den finländska truppens överläkare Tommi Vasankari.* (Vbl)

(31c) Jag tippar att det behövs ett resultat strax över 20 meter. Visserligen är det OS och alla har satsat allt på den här tävlingen, men *jag har alla chanser att gå vidare från kvalet, säger Häggblom.* (Vbl)

Satsen *vi borde utan tvekan få Robert i skick* som finns i exempel 31a återspeglar läkarens föreställning om Häggbloms chanser att delta i kulstötningskvalet. Från detta kan man dra slutsatsen att det är mycket sannolikt att Häggblom kommer att bli bättre i tid så att han kan stöta i kvalet. I exempel 31b hänvisar läkaren Vasankari till

Häggloms kramp i vaden och övertygar att *det inte är någon allvarlig skada*. Det ser ändå ut att trots problem litar också Hägglom på sig själv eftersom han säger i exempel 31c att *jag har alla chanser att gå vidare från kvalet*.

Den unga stavhopparen Vanessa Vandy som nu deltar för första gången i OS sätter inte några stora förväntningar på sig själv före kvalet (se exempel 32a och 32b).

- (32a) *Jag sätter inte några krav på mig själva*. Om jag gör det förstör det känslan av att vara med i en så här stor tävling. (Vbl)
- (32b) Det är så många bra hoppare med. *Jag går in i tävlingen för att njuta*. (Vbl)

I exempel 32a säger Vandy *jag sätter inte några krav på mig själva*, med detta betyder hon att hon ska göra sitt bästa i kvalet men hon blir inte ändå besviken fast hon inte skulle få någon bra placering. Av exempel 32b framgår det att Vandy *går in i tävlingen för att njuta*, och det är troligen hennes enda mål eftersom hon lär veta att hon inte har så bra chanser att lyckas i tävlingen för det finns så många bra hoppare med.

Osäkerhet om Jukka Keskisalos deltagande i OS har diskuterats mycket och många specialister har också kommenterat hans situation inför tävlingen. Några dagar före loppet ska Keskisalo testa sina ben och efter det fattar truppens överläkare Vasankari ett beslut (se exempel 33a). I det här skedet börjar Keskisalos tränare Tommy Ekblom ändå vara lite osäker på hans skyddslings deltagande i tävlingen (se exempel 33b).

- (33a) Jukka ska försöka löpa lite på fredag och *på lördag får vi beslut om han kan vara med i söndagens tävling*, berättar Vasankari om lårkakorna modell större. (HBL)
- (33b) Jag är inte alltför optimistisk. *Sannolikheten att Jukka kan tävla är liten*, säger Ekblom. (Vbl)

I exempel 33a hänvisar läkaren Vasankari till Keskisalo genom att säga: *på lördag får vi beslut om han kan vara med i söndagens tävling*. Detta betyder att allt är möjligt ännu men det är ett så kallat testlopp som avgör saken. Tränaren Tommy Ekblom konstaterar i exempel 33b att *sannolikheten att Jukka kan tävla är liten* dvs. han tror inte att

Keskisalo kan löpa i tävlingen. Han säger så här eftersom han inte vill vara för optimistisk (se också bilaga 3). Referatverben *berättar* och *säger* som finns i slutet av meningarna, som presenteras i exempel 33a och 33b, markerar att de är citat. Dessa verb är också exempel på det hur man kan uppvisa i bekräfta-systemet att det är fråga om ett citat.

I exempel 33c och 33d ger landslagets läkare Harri M. Hakkarainen ett yttrande om Keskisalos situation.

(33c) *Efter tre-fyra dagar vet vi om OS-starten är i fara, säger Hakkarainen. (Vbl)*

(33d) *Jukka kunde gå och till och med springa lite direkt efter incidenten. (Vbl)*

I exemplet 33c är läkaren Hakkarainen av samma åsikt som överläkaren Vasankari när han säger att efter *tre-fyra dagar vet vi om OS-starten är i fara*, dvs. att man måste vänta några dagar innan man kan vara helt säker på Keskisalos kondition. I exempel 33d i stället konstaterar Hakkarainen att *Jukka kunde gå och till och med springa lite direkt efter incidenten*, vilket betyder att det ännu finns hopp eftersom Keskisalo kunde löpa strax efter olyckan.

Slutligen bestämde man att Keskisalo inte deltar i tävlingen. I exempel 33e motiverar Tommy Ekblom, Keskisalos tränare, detta beslut.

(33e) *Eftersom han inte kunde lita på sina ben fanns det ingen orsak att gå in och löpa ett hinderlopp. (Vbl)*

I exempel 33e yttrar Ekblom sig att *eftersom Keskisalo inte kunde lita på sina ben fanns det ingen orsak att gå in och löpa ett hinderlopp*. Med detta avser han alltså det att det skulle vara svårt för Keskisalo att koncentrera sig och göra sitt bästa i tävlingen om han vet att allt inte är i ordning.

Efter att ha studerat artiklarna som behandlar stämningar före tävlingen märkte jag att det finns tre idrottare som inte alls nämns i dessa artiklar. De idrottare som inte nämns i

artiklarna är sprintern Visa Hongisto, släggkastaren Marja Korpela och maratonlöparen Francis Kirwa.

5.2 Stämningar efter tävlingen

I det här avsnittet studerar jag stämningar efter tävlingen. Igen har jag uppdelat exemplen i egna underavsnitt, alltså FNB, journalisterna på *HBL* och *Vbl* samt idrottare, för att kunna analysera dem ur tre olika synvinklar. Sista avsnitt (5.2.3) som behandlar idrottarnas kommentarer heter nu bara ”idrottare” eftersom det inte finns specialisternas kommentarer i de artiklar som har skrivits efter tävlingen.

5.2.1 FNB

Mikko Halvari förlorade sina chanser i herrarnas tiokamp för han misslyckades totalt i stav (se exempel 34).

(34) *Halvaris OS-insats blev ett fiasko på grund av insatsen i stav där han på ingångshöjden 450 rev ut sig direkt. (HBL)*

I exempel 34 utbrister skribenten att *Halvaris OS-insats blev ett fiasko på grund av insatsen i stav*. Skribenten talar om ett fiasko eftersom Halvari inte ens klarade sin ingångshöjd som var 450 och om en tiokampare inte får något resultat i någon gren, betyder det att man också missar de poäng som man skulle ha fått i den där grenen. Eftersom det är just poäng som avgör vinnaren, borde man lyckas i alla grenar på något sätt dvs. att man åtminstone gör ett godkänt resultat.

Merja Korpela har haft problem med sin teknik hela sommaren och dessa problem fortsatte också i kvalet (se exempel 35). Det här är första gången när man skriver någonting om Korpela under de här olympiska spelen.

(35) *Merja Korpela har inte fått kasten funka i sommar. Inte heller lyckades hon när det krävdes som mest i kvalet i Peking. (Vbl)*

Såsom det framgår av exempel 35 har Korpela inte fått kasten att fungera i sommar och skribenten kritiserar henne för detta genom att säga *inte heller lyckades hon när det krävdes som mest i kvalet i Peking*. På grund av dessa samma teknikproblem missade Korpela finalen också i de här olympiska spelen och man får det intryck att skribenten inte alls är överraskad.

Visa Hongistos jobb i OS slutade på samma sätt som i VM i Osaka i fjol (se exempel 36). Hongisto är också en av de idrottare som inte har behandlats tidigare, dvs. före detta, i de utvalda tidningarna under OS.

(36) *Visa Hongistos fart räckte precis lika långt i OS som i VM i fjol. (Vbl)*

I exempel 36 påpekar skribenten att *Hongistos fart räckte precis lika långt i OS som i VM i fjol*. Tonen i den här satsen är lite negativ och man kan igen anta att skribenten inte ens förväntade att Hongisto skulle klara sig bättre i år.

Mikko Latvalas OS slutade i kvalet eftersom kvalgränsen var allt för krävande för honom (se exempel 37a och 37b). Fast Latvala skulle ha hoppat sitt rekord, skulle det nödvändigtvis inte ha räckt till en finalplats (se exempel 37c).

(37a) *OS blev ingen lång historia för stavhopparen Mikko Latvala. (HBL)*

(37b) *I kvalet klarade finländaren 545 centimeter, medan kvalgränsen låg betydligt högre 575. (HBL)*

(37c) *Kuortanebon tog en risk i kvalet, hans personbästa är 566 och säsongbästa 563. (HBL)*

I exempel 37a klämmer skribent fram att *OS inte blev någon lång historia för stavhopparen Mikko Latvala*, vilket nog är sant eftersom OS för hans del slutade efter fyra hoppförsök. Latvala klarade inledningshöjden 545 men såsom man säger i exempel 37b *låg kvalgränsen betydligt högre* eftersom den hade satts till 575. I exempel 37c berättar skribenten att *Kuortanebon tog en risk i kvalet*. Med detta hänvisar man till det att för att nå en finalplats stod Latvala över 555 och gjorde i stället tre försök på 565.

Skribenten kallar detta för en risk eftersom Latvalas rekord är bara en centimeter bättre än den där försökshöjden. Detta bevisar att Latvala satsade för fullt på kvalet såsom han lovade före tävlingen (se exempel 29).

Niina Kelos prestation i sjukamp var en liten besvikelse (se exempel 38). Hon missade sitt säsongbästa med 45 poäng och slutade på 24:e plats.

(38) *Kelo nådde inte ända fram. (Vbl)*

Skribentens kommentar *Kelo nådde inte ända fram* i exempel 38 kan tolkas på flera olika sätt. Å ena sidan kunde man tänka sig att Kelo inte ens kom till mål på 800m, som är den sista grenen i kvinnornas sjukamp, men det gjorde hon ändå. Å andra sidan kan denna sats förklaras så att Kelo inte lyckades så bra som man förväntade sig, och det är troligen just det som skribenten vill säga.

Jarkko Kinnunen och Antti Kempas var inte nöjda med sina placeringar i 50km gång (se exempel 39).

(39) *Rekord är rekord men Jarkko Kinnunen och Antti Kempas hade svårt att glädja sig åt sina tider då placeringarna 15 och 20 inte levde upp till OS-förväntningarna. (HBL)*

Kinnunen och Kempas gjorde sina nya rekord i Peking men såsom skribenten nämner i exempel 39 *placeringarna 15 och 20 levde inte upp till OS-förväntningarna*. Detta är inte någon överraskning om målet var, liksom Kempas sade tidigare för sin egen del, att gå bland de sex bästa (se exempel 22).

Teemu Wirkkala visade att det var ett rätt beslut att han valdes till den finländska spjuttrion i Peking (se exempel 40a och 40b).

(40a) *Wirkkala förtjänade OS-platsen. (Vbl)*

(40b) *Teemu Wirkkala tystade sina kritiker med sin femte plats i OS-finalen. (Vbl)*

Skribenten anser i exempel 40a att *Wirkkala förtjänade OS-platsen* och han fortsätter i exempel 40b att *Wirkkala tystade sina kritiker med sin femte plats i OS-finalen*. Det är nog svårt att kritisera valet av en sådan idrottare som kommer till femte plats i OS och då kan man också säga att idrottaren faktiskt har förtjänat sin plats.

5.2.2 Journalisterna på *HBL* och *Vbl*

Tre finländska spjutkastarna klarade sig till finalen trots regn, en försenad tävling och den oväntade utrustningen (se exempel 41a). Ännu bättre resultat kan förväntas när alla dessa problem är borta (se exempel 41b). Den enda oron är Tero Pitkämäkis kondition efter ett misslyckat kvalkast (se exempel 41b).

- (41a) Trots regn, en försenad tävling och den oväntade utrustningen *gick de tre finländarna till final utan större problem. (HBL)*
- (41b) Piggare ben — och rätt sorts spjut — *så ska det här bli riktigt bra ännu. (HBL)*
- (41c) *Den enda lilla oron fanns efter Tero Pitkämäkis första kvalkast. Världsmästaren halkade nämligen omkull och hans kort kast flög utanför sektorn. (HBL)*

Skribenten kommenterar herrarnas spjutkval i exempel 41a och säger att *de tre finländarna gick till final utan större problem*. Med detta avser han att alla tre finländare kastade så bra att de oberoende av dessa omständigheter förtjänade sina platser i finalen dvs. att de var bland de tolv bästa kastare. I exempel 41b konstaterar skribenten att när omständigheterna är i ordning, *så ska det här bli riktigt bra ännu*. Denna kommentar visar att skribenten litar på kastarna och att de har bra chanser att ha framgång. Enligt överväga-systemet bevisar användning av verbet *ska* också det att skribenten tror att det är mycket sannolikt att de tre finländarna lyckas i tävlingen. Skribenten indikerar ändå i exempel 41c att han är lite orolig för Tero Pitkämäkis kondition. Han säger att *den enda lilla oron fanns efter Tero Pitkämäkis första kvalkast* eftersom då *halkade världsmästaren nämligen omkull*. Pitkämäkis fall, och eventuella

skador som det möjligen förorsakade, är alltså enligt skribenten det enda som kan försämra finländarnas chanser att lyckas.

Att OS-guld i herrarnas spjut inte togs av en finländare var en stor besvikelse för hela folket och detta syns också i journalisternas kommentarer efter tävlingen. Spjutfinalen gick inte på det viset som man hade förväntat sig (se exempel 42a). Fast det redan var länge sedan när finländska spjutkastare klarade sig lika bra som nu, kunde man inte vara nöjd med resultaten eftersom de finländska spjutmännen inte levde upp till de förväntningar som hade ställts på dem (se exempel 42b). Om man väntar på ett medaljregn och i stället får bara en brons, känns det otillräckligt (se exempel 42c).

- (42a) *Nej, det här gick inte som planerat. (HBL)*
- (42b) *För det första gången sedan 1936 tre finländare bland de fem bästa. Men trots det — tre besvikna blåvita kastare. Det blev ju ett futtigt brons. (HBL)*
- (42c) *Med tre finländare i spjutfinalen var det många som hoppades på ett guldkantat medaljregn i går. Det blev en droppe brons. Och en fjärde och femte plats. (Vbl)*

Exempel 42a är en rubrik, *Nej, det här gick inte som planerat*, som sammanfattar skribentens centrala tankar om finländarnas insatser i spjutfinalen: finalen gick inte enligt förväntningarna och nu är man besviken. I exempel 42b ger skribenten lite bakgrundsinformation om tidigare stortävlingar. Han påminner att nu *för det första gången sedan 1936* var *tre finländare bland de fem bästa* och fortsätter: *Men trots det — tre besvikna blåvita kastare*. Av denna kommentar kan man dra den slutsatsen att först vill skribenten trösta läsare genom att lyfta fram den positiva aspekten, alltså faktumet att det fanns tre finländare bland de fem bästa. Efter det återkommer han igen till det negativa, dvs. att alla tre finländare var besvikna och att *det blev ju ett futtigt brons* fast man hade förväntat ett OS-guld. I exempel 42c behandlar man också bristen på medaljer. Enligt skribenten *var det många som hoppades ett guldkantat medaljregn* eftersom det var tre finländare som var med i spjutfinalen. Detta stämmer och dessutom var man ganska säker på det att Tero Pitkämäki skulle ta guld i Peking, men det gjorde han inte. *Det blev en droppe brons* såsom den ledsna skribenten uttrycker saken.

Visa Hongisto kom till sjätte plats i heaten i kvartsfinalen på 200m och fick på grund av detta glömma semifinalplatsen (se exempel 43a). Därför kan man säga att inte heller under den här säsongen visade Hongisto någon stor progress eftersom han drabbades av samma öde också förra året i VM (se exempel 43b).

- (43a) I kvartsfinalen fick Hongisto nöja sig med 20,76. Det räckte bara till en sjätte plats i heaten och *21-åringen var aldrig ens nära att gå till semifinal. (HBL)*
- (43b) Efter OS-debuten kan Hongistos säsong summeras och *ett trist faktum är att talangen inte lyckats ta ett steg framåt. (HBL)*

I exempel 43a hänvisar skribenten till Hongisto med ordet *21-åringen* och han säger att Hongisto *aldrig var ens nära att gå till semifinal*, vilket betyder att det enligt honom var hela tiden osannolikt att Hongisto skulle kvala sig in till semifinalen. Skribenten fortsätter med samma negativa men samtidigt realistiska ton i exempel 43b där han konstaterar att *ett trist faktum är att talangen inte lyckats ta ett steg framåt*. Skribenten medger nog att Hongisto är talangfull men han är besviken på att Hongisto inte lyckades gå vidare från kvartsfinalen (se också bilaga 3).

Att Vanessa Vandy skulle ha tagit sig till stavfinalen borde kvalgränsen ha varit betydligt lägre (se exempel 44).

- (44) *Vanessa Vandy hade ingen chans att nå finalen. För det krävdes hopp över 450 – 29 centimeter högre än vad hon någonsin hoppat. (Vbl)*

Skribenten går rakt på sak i exempel 44 när han skriver att *Vanessa Vandy inte hade någon chans att nå finalen*. Han förklarar detta genom att säga *för det krävdes hopp över 450* som är *29 centimeter högre än vad hon någonsin hoppat*. Det händer ju inte så ofta att idrottaren förbättrar sitt rekord med 29 centimeter när det gäller stav eller höjdhopp och därför skulle det ha varit ganska överraskande också i det här fallet.

Mikaela Ingberg är en erfaren spjutkastare och hon har nästan alltid tagit sig till finalen i stortävlingar, men så var det inte i OS 2008 (se exempel 45a). Nu slutade hon först på 17:e plats men trots allt såg hon inte besviken ut efter tävlingen (se exempel 45b).

- (45a) Spelen i Peking var *hennes fjortonde stora mästerskap*. Det var *tredje gången hon missade finalen*. (Vbl)
- (45b) Att *vasadamen presterat den långa karriärens placeringsmässiga bottennapp* var omöjligt att märka en halvtimme efter kvalet tagit slut. (HBL)

Såsom det framgår av exempel 45a var OS i Peking Ingbergs *fjortonde stora mästerskap* och nu var det *tredje gången hon missade finalen*. Skribenten ger dessa fakta eftersom han vill betona att Ingberg tidigare har presterat bra i stortävlingar och att det är överraskande att hon nu inte är med i finalen. Å andra sidan kan denna sats tolkas också negativt: det här var redan tredje gången Ingberg missar finalen. I exempel 45b beskriver skribenten Ingbergs placering med uttrycket *den långa karriärens placeringsmässiga bottennapp*, vilket stämmer eftersom 17:e plats är den sämsta placeringen för Ingberg någonsin i stortävlingar.

Tommi Evilä hade ställt stora förväntningar på sig själv med tanke på OS i Peking. 17:e plats i hans karriärs viktigaste tävling var en enorm besvikelse för honom (se exempel 46a och 46b). Efter tävlingen spekuleras det hur han kommer att återhämta sig från detta bakslag (se exempel 46c).

- (46a) *OS-kvalet i Peking* kommer Evilä att minnas som *karriärens största besvikelse*. *Oberoende av vad som händer i fortsättningen*. (Vbl)
- (46b) Småmuttrande och med långa, tunga steg vandrar Evilä ut från *tävlingarna som skulle bli hans karriärs tveklösa höjdpunkt*, men som slutade med en 17:e plats. (HBL)
- (46c) Stackars Evilä ser så nedbruten ut att man osökt undrar *hur han ska kunna hantera den här motgången*. (HBL)

I exempel 46a säger skribenten att *oberoende av vad som händer i fortsättningen* kommer Evilä att minnas *OS-kvalet i Peking* som *karriärens största besvikelse*. Detta är

troligen sant eftersom såsom det framhålls i exempel 46b var de här OS just de *tävlingar som skulle bli hans karriärs tveklösa höjdpunkt*. Då laddningar är så här stora undrar skribenten i exempel 46c att *hur* den nedbrutna Evilä *ska hantera den här motgången*. Den indirekta frågan och verbet *ska* fungerar, enligt överväga-systemet, här som medel med vilka skribenten uttrycker sannolikhet i meningen dvs. om det överhuvudtaget är möjligt att Evilä ska gå i land med detta, men det kan man bara gissa sig fram.

Som förväntat var guldmedalj kandidaten Tero Pitkämäki den bästa av de tre finländska spjutkastare i OS i Peking (se exempel 47a). Pitkämäki kan vara nöjd med sitt finalresultat eftersom han hade kastat längre än vad han kastade nu endast tre gånger under den här säsongen, men för guld skulle ha krävts lite mer än det (se exempel 47b och 47c).

(47a) *Att medaljen togs av Tero Pitkämäki var ingen överraskning. (HBL)*

(47b) *Tero Pitkämäki har bara kastat längre än han gjorde i gårdagens finalen tre gånger den här säsongen. (Vbl)*

(47c) *Inget av de kasten skulle ha räckt till guld — för det skulle ha behövt resultat av samma klass han gjort som bäst de tre föregående säsongerna. (Vbl)*

I exempel 47a säger skribenten att det *att medaljen togs av Tero Pitkämäki inte var någon överraskning*. På grund av Pitkämäkis tidigare prestationer var han före tävlingen obestridligt Finlands största medaljhopp och nu när han lyckades ta den där efterlängtrade medaljen, lyckades han leva upp till dessa förväntningar. Den enda nackdelen var att medaljens färg var brons i stället för guld. I exempel 47b prisar skribenten Pitkämäkis bra kastresultat som var 86,16 och han säger att *Pitkämäki har kastat längre än han gjorde i gårdagens finalen bara tre gånger den här säsongen*. I sin sista kommentar i exempel 47c konstaterar skribenten ändå att *inget av de kasten skulle ha räckt till guld*. Detta betyder att trots bra insatser i tävlingen skulle Pitkämäki inte ha kunnat vinna OS-guld.

Frantz Kruger lyckades inte kasta tillräckligt långt i diskusfinalen och han fick nöja sig med en näst sista plats (se exempel 48a). Om han skulle ha kunnat kasta sitt årsbästa, skulle hans placering ha varit betydligt bättre (se exempel 48b).

(48a) *Elfte plats var inte vad han skulle ha velat åka hem med. (Vbl)*

(48b) *Hans årsbästa 65,39 skulle ha gett honom en delad femte plats på tisdagskvällen. (Vbl)*

I exempel 48a konstaterar skribenten att *elfte plats inte var vad Kruger skulle ha velat åka hem med*. Han säger så här eftersom han vet att Kruger inte alls var nöjd med sin insats i finalen och fortsätter i exemplet 48b att Krugers *årsbästa 65,39 skulle ha gett honom en delad femte plats*. Detta betyder att Kruger skulle ha haft chanser att kasta längre för han har redan gjort det tidigare på sommaren, men nu lyckades han inte lika bra.

Slutligen gick det så att hinderlöparen Jukka Keskisalo inte kunde tävla i OS. I exempel 49 reflekterar skribenten på Keskisalos chanser i det försöksheat där Keskisalo skulle ha löpt.

(49) *Det heat där Keskisalo skulle ha löpt var det snabbaste av de tre försöksheaten. (Vbl)*

Satsen *det heat där Keskisalo skulle ha löpt var det snabbaste* i exempel 49 bevisar att skribenten inte tror att Keskisalo skulle ha gått vidare från kvalet eftersom den tid som krävdes var över fyra sekunder bättre än Keskisalo någonsin har löpt.

Robert Häggblom deltog nu för första gången i OS men hans debut var inte så lyckad som man kanske förväntade sig (se exempel 50a). Vad som gick fel ska utredas senare (se exempel 50b).

(50a) *En bättre OS-debut kunde han ha fått, Robert Häggblom. Tre övertramp i kvalet och han tvingades lämna fågelboet utan resultat. (Vbl)*

- (50b) *Om han tränat rätt eller om det krävs förändringar ska han analysera då säsongen är över. (Vbl)*

I exempel 50a kommenterar skribenten Häggbloms situation och säger att *en bättre OS-debut kunde han ha fått*. Skribenten preciserar detta genom att berätta att Häggblom tvingades lämna fågelboet utan resultat efter tre övertramp, vilket naturligtvis inte är det bästa möjliga sätt att inleda en OS-karriär. I exempel 50b uppmanar skribenten Häggblom att tänka över *om han tränat rätt eller om det krävs förändringar*, men detta ska han analysera först då säsongen är över.

I OS i Peking lyckades Olli-Pekka Karjalainen bättre än i de senaste sommarspelen. Nu blev han sjätte i herrarnas släggfinal (se exempel 51a). Det är honom väl unt efter tidigare misslyckande i stortävlingar (se exempel 51b).

- (51a) *Sexa efter maximal insats. (HBL)*

- (51b) *För Olli-Pekka Karjalainen var det skönt att få lyckas i OS, efter misslyckade insatser i de senaste sommarspelen. (HBL)*

Exempel 51a, *sexå efter maximal insats*, är rubriken i den artikel där man behandlar Karjalainens prestationer i släggfinalen. Orsaken till varför skribenten i detta sammanhang använder uttrycket *maximal insats* är att han därtill vill anföra Karjalainens egna kommentarer om saken. Karjalainen sade nämligen i intervjun att *allt som gick att få ur karln kom* dvs. insatsen var maximal. I exempel 51b konstaterar skribenten att *för Karjalainen var det skönt att få lyckas i OS*. Han är alltså glad att Karjalainen inte misslyckades i stortävlingar på den här gången.

5.2.3 Idrottare

Efter längdkvalet var Tommi Evilä troligen en av de mest besvikna idrottarna i hela fågelboet (se exempel 52a). Han berättade före den här tävlingen att han var i sitt livs form och att han faktiskt trodde på sig själv och sina chanser att ha framgång i Peking (se exempel 52b och 52c). I alla fall gick någonting fel, vad det var kan och vill han inte analysera genast då tävlingen hade tagit slut (se exempel 52d).

- (52a) *En bild säger mer än tusen ord. Just nu kan tusen bilder inte beskriva vilka känslor jag har inombords. (Vbl)*
- (52b) *Jag visste att jag kunde hoppa vad som krävdes. (Vbl)*
- (52c) *Förhållandena var perfekta, och det är ingen tvekan om att jag är mitt livs form. (HBL)*
- (52d) *Just nu har jag allt annat än analyser i huvudet. (HBL)*

Efter tävlingen beskriver Evilä sina känslor, i exempel 52a, på följande sätt: *En bild säger mer än tusen ord. Just nu kan tusen bilder inte beskriva vilka känslor jag har inombords*. Detta kan förenklat tolkas så att Evilä är mycket besviken och att det är omöjligt för honom att beskriva hurdant denna enorma besvikelse känns just nu. Evilä övertygar i exempel 52b att han *visste att han kunde hoppa vad som krävdes* men av någon oförklarlig orsak lyckades han inte göra det. I exempel 52c säger Evilä att *det inte är någon tvekan om att han är sitt livs form* och det kan man inte ens misstro eftersom Evilä hade tränat skärskilt för den här tävlingen i fyra år. När journalisten frågade honom vad som gick fel, svarade han bara i exempel 52d att *just nu har jag allt annat än analyser i huvudet*. Han därmed inte ville analysera sitt misslyckande strax efter tävlingen.

Elfte plats i herrarnas diskusfinal i Peking tillfredställde inte Frantz Krugers förväntningar (se exempel 53a). Kruger hade fått tekniken fungera under förläggret i Marugame men nu drabbades han igen av gamla teknikproblem och fick därför inte kraften med sig i kasten (se exempel 53b).

- (53a) *Jag är väldigt besviken... jag är inte glad över någonting. (Vbl)*
- (53b) *Jag trodde inte att det skulle bli några problem här, men det blev det, säger han. (Vbl)*

Krugers kommentarer, *jag är väldigt besviken* och *jag är inte glad över någonting*, i exempel 53a sammanfattar hans tankar om tävlingen. Den gick inte som han hade planerat. Kruger säger i exempel 53b att han *trodde att det inte skulle bli några teknikproblem* men det blev det, och såsom han själv vet påverkade det också

slutresultatet. Exempel 53a och 53b uttrycker båda Krugers tankar. I exempel 53b har man markerat genom att använda verbet *säger* att det är fråga om ett citat. När man studerar texter med hjälp av bekräfta-systemet, borde ett referatverb alltid finnas med om meningen är citat, men i exempel 53a finns det inget referatverb eftersom det framgår av pronomenet *jag* att dessa är Krugers egna ord.

Efter kvalet kommenterar de finländska spjutkastarna Tero Järvenpää (se exempel 54a), Tero Pitkämäki (se exempel 54b och 54c) och Teemu Wirkkala (se exempel 54d) sina prestationer så här:

- (54a) *Men mina ben var inte i bäst skick, de var lite morgontrötta. Jag väntar mig mer av dem i finalen. (HBL)*
- (54b) *Förhållandena var dåliga, men mitt andra kast var helt okej. Spjutet plöjde lite för mycket genom luften, annars hade det gått långt, säger Pitkämäki. (Vbl)*
- (54c) *Det är inget farligt. Massören får kolla på benet så ska jag nog vara i bästa skick på lördag. (HBL)*
- (54d) *Jag kände mig pigg i kroppen och hade fart i ansatsen. Däremot fick jag inte riktigt bra tryck på stödfoten i utkastet. (Vbl)*

I exempel 54a klagar Tero Järvenpää på det att hans *ben* nu *inte var i bästa skick* eftersom de var morgontrötta. Han säger att han *väntar mer av dem i finalen*. Trots "lata" ben klarade han sig till finalen. Tero Pitkämäki var inte heller nöjd med sin kvalprestation. Han anser i exempel 54b att hans *andra kast var helt okej* men att *förhållandena var dåliga*. Med de dåliga förhållandena avses i detta sammanhang bland annat fel sorts spjut och regn. På grund av regnet föll Pitkämäki i slutet av sitt första kast, men han konstaterar i exempel 54c att *det inte var någonting farligt* och att han *ska vara i bästa skick på lördag* när det är dags att tävla om medaljerna. Teemu Wirkkala förtjänade också sin plats i spjutfinalen. Han berättar i exempel 54d att han *kände sig pigg i kroppen och hade fart i ansatsen* men *däremot fick han inte riktigt bra tryck på stödfoten* i kvalet. Trots dessa små teknikproblem får man det intryck att bra resultat kan förväntas också av Wirkkala.

Tero Pitkämäki lyckades inte ta guld i herrarnas spjut i OS i Peking (se exempel 55a). Det var en stor besvikelse inte bara för honom själv men utan också för alla finländare. Några timmar efter finalen smakade OS-bronset redan lite bättre, men den mest värdefulla medaljen för honom är ännu VM-guldet från Osaka år 2007 (se exempel 55b och 55c).

- (55a) *Så klart är jag besviken. Jag ville ha guld, sade Tero Pitkämäki, OS-trea på 86,16. (HBL)*
- (55b) *Visst är det här helt okej. Medaljer från stortävlingar rullar ju inte direkt in på löpande band, sade bronsmannen Pitkämäki. (HBL)*
- (55c) *OS-bronset känns betydligt mer värdefullt än EM-silvret, men det slår inte VM-guldet. Enda som kan överträffa det är att jag vinner OS. (Vbl)*

Pitkämäki säger i exempel 55a att *så klart är han besviken* eftersom han *ville ha guld*, och guld är också det enda som alla förväntade av honom. Senare i exempel 55b kommenterar han ändå att *visst är det här helt okej* för *medaljerna från stortävlingar rullar ju inte direkt på löpande band*. Detta bevisar att Pitkämäki uppskattar sin prestation i alla fall. Till sist nämner han i exempel 55c att *OS-bronset känns betydligt mer värdefullt än EM-silvret* men att *det inte slår VM-guldet* som han tog i Osaka.

Tero Järvenpää kom på fjärde plats i herrarnas spjutfinal men det var just de där placeringarna som han inte borde ha tänkt under tävlingen (se exempel 56a). Järvenpää anser ändå att han förtjänade vad han kastade (se exempel 56b). Dessutom är han glad att han kunde bevisa i Peking att han har talang (se exempel 56c).

- (56a) *Jag förväntade mig placeringar innan jag kastade. Det är det största kardinalfelet som går att göra. (Vbl)*
- (56b) *Jag skulle inte ha förtjänat att ta medalj med mitt resultat. Jag förtjänade vad jag kastade. Så enkelt är det. (Vbl)*
- (56c) *Jag är nöjd att jag visade att jag har potential. (HBL)*

Järvenpää säger i exempel 56a att *det största kardinalfelet som går att göra* i tävlingen var att han *förväntade sig placeringar innan han kastade*, och det kan vara att detta

påverkade negativt hans prestation och koncentration. Exempel 56b visar att Järvenpää inte är helt nöjd med sitt resultat eftersom han erkänner att han *inte skulle ha förtjänat att ta medalj med sitt resultat*. Det som piggar upp honom, enligt exempel 56c, är att han nu *visade* att han *har potential* och han säger att han *är nöjd* med detta.

Teemu Wirkkala var också lite besviken på sin placering i spjutfinalen (se exempel 57a). Han slutade på femte plats men fast det grämer nu, vet han att han senare kan vara belåten med sin prestation (se exempel 57b).

(57a) *Det grämer. Jag skulle ha haft chans på medalj, det skulle inte ha varit någon omöjlig uppgift, sade Teemu Wirkkala, OS-femma på 83,46. (HBL)*

(57b) *Efter ett tag börjar den här placeringen nog kännas bra. Ganska många tuffa gubbar blev ändå bakom mig, sade femman Wirkkala. (HBL)*

I exempel 57a uttrycker Wirkkala sin besvikelse och berättar att *det grämer* eftersom han vet han *skulle ha haft chans på medalj* och att *det inte skulle ha varit någon omöjlig uppgift*. I exempel 57b medger han i stället att *efter ett tag börjar den här placeringen nog kännas bra*, vilket troligen är sant för där var många bra kastade som blev bakom Wirkkala i OS-finalen.

Både Antti Kempas och Jarkko Kinnunen gjorde sina rekord på 50km gång i Peking men detta räckte inte för dem eftersom de nu inte kunde nå det tidsmål som de hade ställt för den här tävlingen. Dessutom var deras placeringar sämre än de hade förväntat sig (se exempel 58a och 58b).

(58a) *Jag fick inte det jag var ute efter, sade Kempas. (HBL)*

(58b) *Placering grämer mig ändå, säger Kinnunen efter loppet. (HBL)*

Kempas säger i exempel 58a att han *inte fick det han var ute efter*. Med detta avser han att eftersom hans mål var att vara bland de sex bästa (se exempel 22) och nu kom han först till 20:e plats, kan man inte vara nöjd. Kinnunen konstaterar också i exempel 58b att fast han gjorde sitt rekord, *grämer placering*, som var 10:e, *ändå*. Ytterligare var de

finländska gångarna lite besvikna på sina tider för båda hade siktet inställt på tider kring 3.45, och nu var Kinnunens tid kring 3.52 och Kempas 3.55.

Tiokamparen Mikko Halvari lyckades inte i sin starkaste delgren, stav, och han rev ut sig direkt på ingångshöjden (se exempel 59).

(59) *Med sådana hopp spelar det ingen roll vilken höjd man börjar på, sade besviken Halvari. (HBL)*

Halvari medger i exempel 59 att hans insats i stav var så dålig att *med sådana hopp* som han gjorde i tävlingen *spelare det ingen roll vilken höjd man börjar på*. Enligt honom skulle det alltså ha varit ingen skillnad på vad han skulle ha valt för inledningshöjden eftersom han inte skulle ha klarat den. Fast Halvari inte fick något resultat i stav, fortsatte han tävlingen och kom slutligen på 26:e plats.

OS i Peking för Visa Hongistos del slutade i kvartsfinalen på herrarnas 200m (se exempel 60a). Han gjorde sitt bästa för att kvala in till semifinalen men det räckte inte (se exempel 60b).

(60a) *Som ett avlägset mål hade jag att gå vidare till semifinal, men dit skulle jag inte ha räckt på något sätt alls, erkänner Finlands sprinteratta. (HBL)*

(60b) *Det var allt eller inget, 110 procent från första början, säger Hongisto. (Vbl)*

Hongisto säger i exempel 60a att *som ett avlägset mål hade han att gå vidare till semifinal* men erkänner också att *dit skulle han inte ha räckt på något sätt alls*. Hongisto konstaterar så här för han vet att chanserna att han skulle ha sprungit i semifinalen var minimala eftersom i kvartsfinalerna fanns det så många sprintrar som var mycket snabbare än han. Hongisto påminner ändå i exempel 60b att han gav 110 procent från första början med attityden *det var allt eller inget*.

Vanessa Vandys OS-debut var inte så lyckad som den kunde ha varit. Nu led hon av teknikproblem och hoppas klara sig bättre i framtiden (se exempel 61a och 61b).

- (61a) *Jag måste ha haft något fel i tekniken* — det var tydligen inte min dag, *säger Vandy. (Vbl)*
- (61b) *Ja-a... vad gör jag här?* Det är OS och jag hoppar så här, men *kanske jag lyckas bättre nästa år, säger Vandy. (Vbl)*

I exempel 61a reflekterar Vandy på stavkvalet och vad som gick fel i det. Hon tror att hon *måste ha haft något fel i tekniken* eftersom nu var hennes placering 32:e och resultat 4,00 meter som är 31cm lägre än vad hon har hoppat tidigare under säsongen. Vandy använder verbet *måste* eftersom det enligt henne är mycket sannolikt att problemet var just tekniken. Vandys besvikelse kommer också fram från exempel 61b där hon frågar sig själv *vad jag gör här*. Med den här frågan vill hon antyda att hon eventuellt inte borde ha valts till landslaget eftersom hon klarade sig så här. Framtiden ser Vandy lite mer positivt eftersom hon säger att *kanske lyckas jag bättre nästa år*. När Vandy ändå använder ordet *kanske*, hänvisar hon till det att det är sannolikt men inte säkert att hon lyckas bättre nästa år. Exempel 61a och 61b är båda typiska exempel på hur överväg-systemet kan utnyttjas i analysen.

Merja Korpela var ute efter ett nytt rekord i Peking men kasten fungerade inte tillräckligt bra och hon slutade på 30:e plats i tävlingen (se exempel 62).

- (62) *Jag hade som mål att kasta nytt personbästa. Samma visa hela sommaren, det vill inte lossna, säger Korpela. (Vbl)*

Korpela berättar i exempel 62 att hon *hade som mål att kasta nytt personbästa*, orsaken till varför hon inte lyckades nå detta mål var enligt Korpela att *det inte vill lossna*. Man kan inte veta säkert vad hon avser med detta men hon troligen hänvisar till sitt kast som inte ”lossnar” på det sättet som hon skulle vilja. På grund av detta eventuella teknikproblem kastade Korpela inte sitt nya personbästa. Hon ser ut att vara besviken eftersom tävlingen inte levde upp hennes förväntningar. Verbet *säger* i slutet av meningen i exempel 62 indikerar att det är fråga om ett citat. Detta är också ett exempel på hur bekräfta-systemet förverkligas i materialet.

Den tredje bästa tiden i karriären räckte inte för att pigga upp Mikko Lahtio efter försöken på 800m (se exempel 63).

(63) *Det stör att jag blir sist i heatet, säger 23-åringen. (HBL/Vbl)*

Av exempel 63 framgår det att Lahtio inte var nöjd med sin prestation eftersom han säger att *det stör att han blir sist i heatet*. Denna precis samma kommentar finns både i *HBL* och *Vbl* eftersom tidningarna använder samma material som har producerats av FNB.

Niina Kelos placering i kvinnornas sjukamp i Peking var 24:e. Fast hon gjorde sitt säsongbästa, som är 5911 poäng, var hon inte helt nöjd med sin prestation (se exempel 64a). Hon är ändå glad över det att på den här gången var vinnaren en sådan idrottare som inte var så suverän i de grenar som kräver snabbhet (se exempel 64b).

(64a) *En jämn serie, men det blev inget riktigt toppresultat. (Vbl)*

(64b) *Skönt att någon mindre snabbhetsbetonade idrottare vinner, sade Kelo. (Vbl)*

I exempel 64a konstaterar Kelo att hennes *serie var jämn, men det blev inget riktigt toppresultat*. Med ordet *serie* hänvisar hon till sin sjukamp som helhet dvs. kampen som helhet var jämn, och när hon säger att det inte blev något riktigt toppresultat menar hon att också i de enskilda grenarna klarade hon sig jämnt. Hennes prestationer var alltså på samma nivå i alla sju grenar. Kelo säger i exempel 64b att det är *skönt att någon mindre snabbhetsbetonade idrottare vinner* och i detta sammanhang hänvisar hon till Natalja Dobrynska som vann tävlingen. Kelo säger så här eftersom det vanligen är så att de idrottare som är bra i snabbhetsbetonade grenar vinner därför att dessa grenar ger mest poäng. Detta väcker också hopp hos Kelo om man tänker på hennes chanser att ha framgång i framtiden. Hon är nämligen starkare just i kast - och hoppgrenar och på motsvarande sätt svagare i snabbhetsbetonade grenar.

Mikaela Ingbergs yttrande efter spjutkvalet var till en viss grad motstridande med varandra. Å ena sidan kändes allt bra under uppvärmningen (se exempel 65a), å andra sidan visste hon redan då att hon inte ska kvala in till finalen (se exempel 65b).

- (65a) *Jag hade bra känsla under uppvärmningen, och allt annat kändes också bra. Men spjutkastning är så känslig teknikgren att det inte behövs mycket för att det ska gå fel. (Vbl)*
- (65b) *Nu har jag hela tiden haft en viss osäkerhet, en känsla av att "jag inte borde gå vidare". (HBL)*

Ingberg säger i exempel 65a att hon *hade bra känsla under uppvärmningen*. Antagligen blev det ändå några problem med tekniken i kvalet eftersom hon fortsätter med att berätta att spjutkastning är så känslig teknikgren att *det inte behövs mycket för att det ska gå fel*. Ingbergs andra kommentar om tävlingen i exempel 65b är inte så positiv. I den medger hon att *nu har jag hela tiden haft en viss osäkerhet, en känsla av att "jag inte borde gå vidare"*. Av detta kan man dra den slutsatsen att Ingberg inte litade på sig själv, vilket naturligtvis inte förbättrade hennes prestation. Det är intressant att märka att Ingbergs kommentarer som publicerades på samma dag i de två tidningarna var så motstridande med varandra. Detta kan bero på det att eftersom Ingberg kommer från Vasa, ville hon kommentera sin tävling lite mer positivt i *Vasabladet* jämfört med vad hon sade i *Hufvudstadsbladet*. Orsaken kan också vara det att journalisterna har tolkat Ingbergs kommentarer på olika sätt, men deras olika synvinklar kan till och med vara avsiktliga.

Före kulkvalet hade Robert Häggblom problem med sin vad (se exempel 15a och 15b). Trots allt deltog han i tävlingen men fick inget resultat (se exempel 66a). På efterhand spekulerar Häggblom om hans smärtsamma vad borde ha bedövats före kvalet (se exempel 66b). Häggblom tror ändå att orsaken till hans misslyckande var teknikproblem (se exempel 66c).

- (66a) *Utgångsläget var inte bästa möjliga. Men tre övertramp är bättre än tre dåliga stötar, sade Häggblom. (HBL)*
- (66b) *Jag valde inte bedöva vaden eftersom jag var rädd att det skulle inverka negativt på styrkan. Vet inte om det var ett rätt beslut? (HBL)*
- (66c) *Jag hade teknikproblem. Nu hängde det inte på fysiken, för jag känner att kraften finns. (Vbl)*

Hägglom säger i exempel 66a att *tre övertramp är bättre än tre dåliga stötar*. Denna kommentar kan tolkas så att enligt honom var det bättre att han gjorde tre stötar för fullt och trampade över än att han skulle ha gjort tre dåliga stötar på halv effekt. Nu vet han åtminstone att han gjorde sitt bästa. I exempel 66b förklarar Hägglom varför han *inte valde bedöva vaden* fast det kunde ha förbättrat hans prestation. Orsaken var att han var rädd att bedövningen skulle inverka negativt på styrkan. Nu är han inte längre säker på det *om det var ett rätt beslut*. Dessutom berättar Hägglom i exempel 66c att hans misslyckande i kvalet *inte hängde på fysiken* utan han *hade teknikproblem*, och han tillägger också att man inte kan skylla på fysiken eftersom han kände att kraften finns.

Mikko Latvala blev utslagen i stavkvalet men trots allt ser han positivt på situationen (se exempel 67).

(67) *Jag hade ingen press på mig. Jag hade bara en möjlighet, säger Latvala. (Vbl)*

Latvala säger i exempel 60 att han *inte hade någon press* på sig i kvalet. Han *hade bara en möjlighet*. Detta positiva och stressfria tänkesätt hjälper säkert idrottaren att fokusera på tävlingen men nu hjälpte det inte tillräckligt eftersom Latvala slutade på 22:e plats.

Olli-Pekka Karjalainen var nöjd med sin prestation i släggfinalen (se exempel 68).

(68) *Allt som gick att få ur karln kom. Jag hade en plan innan jag åkte hit, och den gick fullständigt i lås. Sjätte plats är bra, medalj kunde jag helt glömma den här gången, säger Karjalainen. (Vbl)*

Karjalainen säger i exempel 68 att *allt som gick att få ur karl kom*, vilket betyder att han gjorde sitt bästa och kastade för fullt. Slutresultatet 79,59 och *sjätte plats är enligt Karjalainen bra* men han vet att *medalj kunde han helt glömma den här gången* dvs. att han borde ha kastat betydligt längre för att kunna vara bland de tre bästa kastare.

5.3 Sammanfattande diskussion

I detta avsnitt sammanfattar och diskuterar jag mina undersökningsresultat. Först behandlar jag FNBs artiklar, därefter de artiklar som har skrivits av *Hufvudstadsbladets* och *Vasabladets* egna sportjournalister och till sist granskar jag idrottarnas och specialisternas kommentarer. Jag diskuterar dessa tre synvinklar både före och efter tävlingen och slutligen presenterar jag mina slutsatser dvs. hur de förväntningar, som presenteras i de utvalda artiklarna, har utvecklats.

I mitt material finns det ganska få FNBs artiklar (14 st.) och deras antal är lika liten både före och efter tävlingen (se avsnitt 5.1.1). Detta är också orsaken till varför det inte finns så många exempel som har tagits ur FNBs artiklar i denna avhandling. Typiskt för FNBs artiklar är att de är korta (se bilaga 2) och min studie visar att de behandlar sådana idrottare mot vilka, bortsett från Evilä, man inte riktar stora förväntningar. Med andra ord kunde man säga att artiklarna presenterar de idrottare som inte förväntas ha framgång i OS 2008. Därför är det också så att artiklarna tar upp samma idrottare före och efter tävlingen. I några fall nämns idrottaren endast i dessa FNBs artiklar och strikt taget bara i sådana artiklar som publicerades först efter tävlingen. Denna korta artikel kan alltså vara, under hela olympiska spelen, den enda artikeln som behandlar den där idrottarens prestationer. Sammanlagt 11 av de 20 finländska friidrottarna behandlas i FNBs artiklar och alla dessa idrottare presenteras också i mina exempel. Sannolikhet uttrycks i artiklarna med hjälp av indirekta frågor (se exempel 7a) eller fullständiga satser som är mycket ställningstagande (se exempel 2a). Dessa är typiska exempel på de språkliga medel med vilka man i överväga-systemet indikerar sannolikhet i meningarna. För det mesta är tonen i FNBs artiklar negativ och man går rakt på sak i dem. Skribenten berättar resultatet och om idrottaren har misslyckats, kritiseras det ibland till och med överraskande hårt (se exempel 34). Det är intressant att märka att det finns samma negativa ton inte bara efter utan också före tävlingen i FNBs artiklar. Dessutom är orsaken till skribenternas hårda kritisering ändå ganska enkel: finländarnas dåliga framgång i OS i Peking. Det som ytterligare är överraskande är att man egentligen inte sätter några förväntningar på de finländska friidrottarna i FNBs artiklar. När man spekulerar t.ex. idrottarens chanser att ha framgång, konstaterar man bara neutralt att

stavhopparen Mikko Latvala inte har någon annan möjlighet än att ta risk i dagens stavkval, men sådan stil kan bero på FNBs strävan efter opartisk journalistik. Som sammanfattning kan man säga att FNBs artiklar tar nog ställning till idrottarnas prestationer (se exempel 35) men de riktar inte förväntningar mot dem (se exempel 2a och bilaga 2).

Före tävlingen spekulerar journalisterna på *HBL* och *Vbl* om de idrottare som led av skador kan delta i de kommande kvalen i Peking. I finska truppen finns det två idrottare vars deltagande är osäkert tills kvalet. På grund av de här skadorna får de också mer publicitet, dvs. man skriver flera artiklar om dem, jämfört med de övriga finländska friidrottarna. De som ändå är de mest behandlade idrottarna i dessa artiklar under hela OS är längdhopparen Tommi Evilä och spjutkastaren Tero Pitkämäki, och på grund av deras tidigare prestationer i stortävlingar riktar man också de allra största förväntningarna just mot dem. Fast många finländska friidrottare misslyckades i Peking, är det igen Evilä och hans misslyckande som efter tävlingen väcker mest sympati hos journalisterna på *HBL* och *Vbl*. Journalisterna tycker synd om Evilä eftersom OS i Peking borde vara den obestridliga höjdpunkten i Eviläs karriär och journalisterna är därtill oroliga för hur han ska hantera den här enorma motgången, vilket nog syns klart i artiklarna. Den mest behandlade grenen i artiklarna, både före och efter tävlingen, är hela Finlands favorit spjutkastning. Orsaken till detta är enkel: spjut är den enda grenen i vilken finländarna alltid har framgång i stortävlingarna. Därför är den vanligen en sådan gren som diskuteras mycket i tidningarna och mot vilken man riktar de största förväntningarna, och så är det också i OS 2008. Före tävlingen är kommentarerna om de finländska spjutkastarna mycket förväntansfulla och positiva och i detta sammanhang tar man också upprepade gånger upp Finlands enda guldhopp Tero Pitkämäki. Sannolikhet uttrycks i artiklarna för det mesta med hjälp av modala verb (t.ex. *måste*, *borde*), indirekta frågor (se exempel 9d) och enskilda ord (t.ex. *visserligen*, *troligen*, *knappast*). Dessa är konkreta exempel på hur man i överväga-systemet kan uppbygga sannolikhet i meningarna. Efter tävlingen är stämningen i artiklarna besviken eftersom trots journalisternas stora förväntningar och finländarnas drömmar om medaljregn, fick man slutligen bara ett brons i spjutfinalen. Journalisternas ledsna kommentarer och deras sätt att beskriva stämningar efter den misslyckade finalen kan i detta fall tolkas

representera hela finska folkets besvikelse. I Finlands trupp finns det fyra friidrottare som bor eller ursprungligen kommer från Vasa. Detta förorsakar att fast de här idrottarna inte är några förhandsfavoriter behandlas de före och efter tävlingen mer i *Vasabladet* än i *Hufvudstadsbladet*. Ytterligare är det intressant att märka att även om dessa idrottare misslyckades med tanke på deras normala prestationsnivå, kritiseras de inte så hårt av *Vasabladets* journalist jämfört med den ton med vilken *Hufvudstadsbladets* journalist behandlar dem i sina artiklar. Till sist kan man också konstatera att journalisterna på *HBL* och *Vbl* i allmänhet är ”snällare” mot de finländska friidrottarna, dvs. de uttrycker sig på ett mer neutralt sätt och det syns speciellt då när de behandlar idrottarnas misslyckande, om man jämför deras artiklar med FNBs artiklar (se exempel 34 och exempel 50a).

Merparten av mina exempel som finns i det här analyskapitlet består av idrottarnas kommentarer. Antalet citat är alltså den största av alla de tre synvinklar som jag studerar i denna avhandling medan antalet specialisternas kommentarer, som tillhör denna samma ovannämnda synvinkel ”idrottare och specialister”, är ändå ganska liten. Detta beror på att specialisternas kommentarer inte finns i artiklarna efter tävlingen. Specialisterna intervjuades endast före tävlingen och bara i sådana fall där idrottaren var skadad och som kompletterande information ville journalisten i detta sammanhang också presentera specialistens, dvs. till exempel läkarens, utlåtande om idrottarens situation (se bilaga 3). I artiklarna indikeras det vanligen med referatverbet *säger*, som står i slutet av meningen, att det är fråga om ett citat. Meningarna med referatverbet dvs. idrottarnas citat är också bra exempel på hur bekräfta-systemet förverkligas i materialet. I dessa citat uttrycker man sannolikhet ofta med modala verb (t.ex. *måste*, *borde*), men det är ännu vanligare att sannolikhet uttrycks med hjälp av fullständiga satser där idrottaren spekulerar om han eller hon har chanser att ha framgång i tävlingen (se exempel 32c). På det här sättet har man också utnyttjat överväga-systemet i samband med analysen. Många idrottare som intervjuades före tävlingen övertygar att ”formen är bra”. Med detta avser de att de mår fysiskt bra och att träningen har visat att bra resultat kan förväntas. Dessa idrottare satte också ganska konkreta mål för sig själva såsom tidsmål (se exempel 28a), placeringen bland de sex bästa (se exempel 23a) eller till och med medalj (se exempel 55a). De idrottare som inte förväntade så mycket av sig själva

lovar före tävlingen att göra sitt bästa (se exempel 25a). Ytterligare konstaterar några av dem realistiskt att de också behöver lite tur för att kunna gå vidare från kvalet (se exempel 26b). De förväntningar som längdhopparen Tommi Evilä hade satt på sig själv var inte så här anspråkslösa. Han betonar flera gånger före tävlingen att OS i Peking är den obestridliga höjdpunkten i hans karriär och därför måste han lyckas nu. Från detta kan man dra den slutsatsen att Evilä är den finländska friidrottare som förväntade allra mest av sig själv, och med anledning av detta är han också en av de mest besvikna idrottarna efter den misslyckade tävlingen. Eftersom de flesta av finländska friidrottarna inte klarade sig som förväntat, dvs. de nådde inte sina mål, är deras kommentarer efter tävlingen ganska besvikna och negativa och de säger alla att orsaken till misslyckandet var teknikproblem. Det finns bara en idrottare som säger sig vara nöjd med sin prestation. Det som därtill är överraskande är att en idrottare, nämligen maratonlöparen Francis Kirwa, inte alls nämns i mitt material. Dessutom finns det två idrottare som intervjuades bara en gång under de här olympiska spelen och detta hände först efter tävlingen. Det här är exceptionellt eftersom vanligen intervjuar journalisterna alla idrottare både före och efter tävlingen. Orsaken till varför dessa idrottare ignoreras i artiklarna före tävlingen kan vara det att journalisterna inte förväntade sig någon framgång av dem. De idrottare som journalisterna faktiskt förväntade sig mycket av var de finländska spjutkastarna och därför intervjuades de också mycket både före och efter tävlingen. Det framgår av deras citat att stämningen är optimistisk före tävlingen och att alla finländska kastare litar på sina chanser att gå vidare från kvalet. Efter finalen är stämningen inte längre så positiv. Alla tre finländare är besvikna på sina placeringar och resultat eftersom de inte levde upp deras förväntningar. Trots besvikelser ser de alla ändå någonting bra i sina insatser på efterhand.

Som slutsats kan jag konstatera att resultaten av min undersökning motsvarar de antaganden som presenteras i avsnitt 1.1 ganska bra. Före tävlingen riktas de största förväntningarna mot en viss friidrottsgren dvs. spjut och mot vissa idrottare, alltså Tommi Evilä och Tero Pitkämäki. De mest typiska språkliga medel med hjälp av vilka man uttrycker sannolikhet i artiklarna är modala verb och indirekta frågor, men allra oftast uttrycks den ändå med fullständiga satser. Det syns i artiklarna som har skrivits efter tävlingen att de flesta av de finländska friidrottarna misslyckades på något sätt i

sina prestationer och därför är kommentarerna i dessa artiklar vanligen negativa. Orsaken till detta är att eftersom dessa idrottare inte levde upp till de förväntningar som hade ställts på dem, får de också kritik för det. Den här kritiken är hårdast i FNBS artiklar, vilket faktiskt var en överraskning för jag antog i början av min studie att FNBS artiklar kunde erbjuda en objektiv eller till och med neutral synvinkel på händelserna i Peking. Dessutom ansåg jag att *Hufvudstadsbladets* och *Vasabladets* artiklar är subjektiva, vilket absolut stämmer, men det som var nytt är att finländarnas misslyckande behandlas i dem på ett mycket mildare sätt jämfört med FNBS artiklar. FNBS artiklar bekräftar också mina antaganden om det att om några idrottare inte har lyckats tidigare i stortävlingar dvs. att idrottare inte tillhör förhandsfavoriter, ställer man inte heller några förväntningar på dem. För det mesta handlar FNBS artiklar om sådana finländska friidrottare som inte var förhandsfavoriter och i deras fall kan man därför inte visa några utvecklingstendenser i fråga om förväntningarna. Kommentarer som gäller dessa idrottare är ganska negativa både före och efter tävlingen. Slutligen visar min studie att de förväntningar som riktas mot spjut och finländska spjutkastare är allra största och de kan också sägas utveckla mest under de här olympiska spelen. När det är fråga om finländska friidrottare, gäller det beklagansvärt ofta att efter stora förväntningar kommer alltid stora besvikelser. ”Nej, det här gick inte som planerat”, i stället för det efterlängtrade medaljregnet fick man bara ”ett futtigt brons”.

6 SLUTORD

Jag har studerat hurdana förväntningar som riktas mot finländska friidrottare i två svenskspråkiga dagstidningar under OS i Peking 2008. Jag har haft som mål att utreda hur språket representerar och reflekterar skribentens förväntningar i de utvalda artiklarna. Dessutom har jag granskat hur de förväntningar som presenteras i artiklarna utvecklas. Detta har jag gjort genom att jämföra artiklar som har skrivits före tävlingen och efter tävlingen med varandra. Som material har jag använt dagstidningarna *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet* från perioden den 8 augusti till den 24 augusti 2008 och jag har tagit med alla artiklar där man behandlar finländska friidrottare.

I denna undersökning har jag utnyttjat en kvalitativ analysmetod. Jag har tolkat artiklarna med hjälp av teori för evaluering. Jag har grupperat mina exempel enligt tre olika synvinklar som är 1) FNB, 2) journalisterna på *HBL* och *Vbl* samt 3) idrottare och specialister. Exemplet har analyserats i grupper så att jag har forskat i samma synvinkel före och efter tävlingen och därefter har jag jämfört dessa två med varandra för att kunna säga hur förväntningarna har utvecklats.

Min studie visar att de förväntningar som kommer fram i artiklarna riktas för det mesta mot en viss friidrottsgren och vissa friidrottare. Före tävlingen är stämningen mycket förväntansfull och optimistisk men på grund av finska friidrottarnas misslyckade prestationer förvandlas de stora förväntningarna till en stor besvikelse, vilket syns klart i de artiklar som har skrivits efter tävlingen. Detta motsvarar också de antaganden som jag ställer i avsnitt 1.1. Det mest överraskande resultatet är att vissa idrottare behandlas för första gången endast i artiklar som har publicerats efter tävlingen. I detta sammanhang kunde man fråga sig om dessa finska friidrottare inte är lika viktiga i journalisternas ögon. Uppskattas de av något skäl mindre trots att de också hör till finska landslaget, eller är orsaken till att de inte behandlas i tidningar bara det att man inte tror på deras chanser att ha framgång i stortävlingar? Vad som är den egentliga förklaringen till detta, kan man inte veta säkert.

Om jag nu skulle göra en ny undersökning om det här temat, skulle jag ta med mer material dvs. jag skulle plocka ut artiklar under en längre period. I praktiken skulle detta betyda att jag skulle studera flera artiklar före och efter tävlingen så att jag kunde få mera information om idrottarnas förhandstämningar och speciellt om vad som skrivs i artiklarna då OS har redan tagit slut. Det skulle vara intressant att veta hur länge man ”orkar” spekulera kring resultaten och leta efter orsaker till misslyckanden.

I framtiden kunde man fortsätta denna undersökning genom att jämföra de artiklar som har skrivits under OS i Peking med de artiklar som har kommit ut under VM i Berlin i 2009. Jag skulle vilja veta om det igen är samma grenar och samma idrottare som tas upp i artiklarna och om pressen som riktas mot vissa idrottare är lika stor när det nu i stället för OS är fråga om en världsmästerskapstävling. Ytterligare kunde jag studera om journalisternas sätt att beskriva händelser har ändrats på något sätt dvs. om deras sätt att behandla t.ex. framgång och misslyckanden nu är olik jämfört med de artiklar som skrevs under OS i Peking. Om man skulle utvidga forskningen kring detta samma tema, alltså förväntningar i OS 2008, kunde man fortsätta med att jämföra finskspråkiga och svenskspråkiga dagstidningar med varandra. I stället för dagstidningarna kunde man också undersöka tv-sändningar under OS 2008 dvs. använda dem som material. Detta skulle vara intressant för i tv-sändningarna utvecklas förväntningar mycket snabbt. Alternativt kunde man fokusera på endast en idrottare i dagstidningar och studera hurdana förväntningar som riktas mot honom eller henne under en lägre period.

Sport är spännande. Man kan aldrig veta på förhand vad som kommer att hända. Det är just det som gör sport så intressant. Detta är också orsaken till varför vi trots misslyckanden orkar vara förväntansfulla och spända på hur finländska idrottare klarar sig i stortävlingar. Vi följer med deras prestationer år efter år därför att vi vet att fast finländska idrottare skulle misslyckas nu, betyder det nödvändigtvis inte att samma sak händer nästa år. Dessutom litar en riktig sportfåne på traditioner. Eftersom Finland alltid har varit ”det förlovade landet av spjutkastning”, ska det också vara det i fortsättningen. Detta betyder att finländska spjutkastare förväntas automatiskt ha framgång i stortävlingar. Inte ens Tero Pitkämäkis futtig brons i OS i Peking får oss finländare att tänka på något annat sätt.

LITTERATUR

Undersökningsmaterial

HBL = Hufvudstadsbladet 213-230/2008. Helsingfors: Hufvudstadsbladet.

Vbl = Vasabladet 213-229/2008. Vasa: Vasabladet.

Övrig litteratur

Andrews, Phil (2005). *Sports Journalism. A Practical Introduction*. London: SAGE Publications.

Chapelle, Carol A. (1998). *Some Notes on SFL*. Citerat: 27.1.2009. <http://www.public.iastate.edu/~carolc/LING511/sfl.html>

Dahlstedt, Karl-Hampus (1970). *Massmedierna och språket*. Nämnden för svensk språkvård No 41. Stockholm: Läromedelsförlagen.

Eggins, Suzanne (2004). *An Introduction to Systemic Functional Linguistics*. 2:a upplagan. London: Continuum.

Gustafsson, Karl Erik (1996). *Dagspressen i Norden. Struktur och ekonomi*. Lund: Studentlitteratur.

Gustafsson, Karl Erik (2002). Finlandssvenska medier i jämförande perspektiv. I: *Svenska medier i Finland*, 35–44. Red. Tom Moring & Andrea Nordqvist. SSKH skrifter No 13. Helsingfors: Universitetstryckeriet.

Halliday, M.A.K. (1994). *An Introduction to Functional Grammar*. 2:a upplagan. London: Arnold.

Herberts, Christoffer (2008). Lisätietoja graduun. E-post till Irkka Erkkilä. 3.12.2008.

Holme, Idar Magne & Bernt Krohn Solvang (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Katajamäki, Heli (2006). Arvottavien merkitysten rakentaminen taloussanomalehtien pääkirjoituksissa. I: *Erikoiskielet ja käännösteoria. VAKKI- symposiumi XXVI*, 97–108. Red. Esa Lehtinen & Nina Niemelä. Vaasan yliopiston käännösteorian, ammattikielten ja monikielisyyden tutkimusryhmän julkaisu No 33. Vaasa.

Karvonen, Erkki (1992). *Odotuksen struktuurit ja populaari representaatio. Fenomoneloginen tutkielma odotuksista ja niiden suhteesta populaarikulttuuriseen esittämiseen*. Tampere: Tampereen yliopisto.

- Kotynski, Edward J. (2006). *The Athletics of the Ancient Olympics: A Summary and Research Tool*. Citerat: 26.11.2008.
<http://www.geocities.com/ejkotynski/Papers.htm>
- Luukka, Minna-Riitta (2002). M.A.K Halliday ja systeemis-funktionaalinen kielitiede. I: *Kielentutkimuksen klassikoita*, 89–119. Red. Hannele Dufva & Mika Lähteenmäki. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Martin, J.R. & P.R.R. White (2005). *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. New York: Palgrave Macmillan.
- Thompson, Geoff & Susan Hunston (2003). Evaluation: An Introduction. I: *Eveluation in text. Authorial stance and the Construction of Discourse*, 1–27. Red. Geoff Thompson & Susan Hunston. Oxford: University Press.
- Nordman, Mikael (2008). Lisätietoja graduun. E-post till Irkka Erkkilä. 3.12.2008.
- Nordqvist, Andrea (2002). Finlandssvenska tidningar i historiskt perspektiv. I: *Svenska medier i Finland*, 45–61. Red. Tom Moring & Andrea Nordqvist. SSKH skrifter No 13. Helsingfors: Universitetstryckeriet.
- TWB = The Official Website of the Beijing 2008 Olympic Games (2008). The history of the Games. Citerat: 26.11.2008.
<http://en.beijing2008.cn/spirit/movement/origin/>
- Suomen olympiakomitea (2008). Peking kisasivut. Citerat: 5.11.2008.
<http://www.noc.fi/olympiahistoria/kisasivut/peking-kisasivut/>
- STT - Suomen tietotoimisto (2008). FNB. Citerat: 25.11.2008. <http://www.stt.fi/sv/>
- Tidningarnas Telegrambyrå (2009). TT-språket. Citerat 11.9.2009.
<http://www.tt.se/ttsprak/ttspraket.pdf>
- Tingbjörn, Gunnar (1976). Sportspråket i spalterna — ett målrelaterat språk. I: *Språket i spalterna*, 89–111. Red. Lars Alfvegren, Lars Conon, Jan Danell, Martin Gellerstam, Kent Larsson & Gunnar Tingbjörn. Lund: Studentlitteratur.
- Wester, Holger (2007). *Vasabladet – en österbottnisk historia*. Vaasa: Arkmedia.
- YLE (2008). Friidrott. Citerat: 5.11.2008.
<http://svenska.yle.fi/nyheter/osartikel.php?id=1577>
- Åkermalm, Åke (1972). *Svenskt tidningsspråk: texter med kommentarer*. Lund: GWK Gleerup Bokförlag.

Bilaga 1. Finländska friidrottare i OS i Peking 2008

Namn	Gren	Rekord	Bästa placering	Placering i Peking
Mikaela Ingberg	spjut	64,03	1 VM-brons, 2 EM-brons	17:e
Niina Kelo	sjukamp	5956	15:e i EM	23:e
Merja Korpela	slägga	68,65	juniorernas EM-brons	30:e
Vanessa Vandy	stav	431	6:e i juniorernas VM	32:e
Tommi Evilä	längd	822	VM-brons	17:e
Mikko Halvari	tiokamp	7719	10:e i juniorernas VM	26:e
Janne Holmén	maraton	2.10,46	EM-guld	19:e
Visa Hongisto	200m	20,46	juniorernas EM-guld	25:e
Robert Häggblom	kula	20,53	4:e i EM-hallen, juniorernas VM-guld	—
Tero Järvenpää	spjut	86,68	8:e i VM, juniorernas EM-silver	4:e
Olli-Pekka Karjalainen	slägga	83,30	EM-silver, juniorernas EM - och VM-guld	6:e
Antti Kempas	50km gång	3.57,59	11:e i VM	20:e
Jukka Keskisalo	3000m hinderlöpning	8.16,74	EM-guld	—
Jarkko Kinnunen	50km gång	3.56,54	10:e i VM	15:e
Francis Kirwa	maraton	2.11,00	28:e i EM	17:e
Frantz Kruger	diskus	70,32	OS-brons	11:e
Mikko Lahtio	800m	1.46,59	—	27:e
Mikko Latvala	stav	566	14:e i EM-hallen, juniorernas EM-silver	22:e
Tero Pitkämäki	spjut	91,53	VM-guld, EM-silver	3:e
Teemu Wirkkala	spjut	84,10	12:e i VM, juniorernas EM - och VM-guld	5:e

Bilaga 2. Exempel på FNBS artiklar i *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet***FRIIDROTT****Kelo har rekord i sikte**

Efter en godkänd första dag har Niina Kelo fortfarande chansen att sätta personligt rekord i sjukamp i Peking. Hon inledde bra, men i första dagens sista gren, 200 meter, gick det lite sämre. Tiden blev 25,90.

28-åringen Kelo började bra på de snabba banorna i Peking. Inledande 100 meter häck gick på 13,95 - under 14 sekunder för första gången på ungefär två år. I höjd blev det 165, tangerat säsongbästa.

I kula var målet att spräcka 15-metersgränsen, men det blev inte mer än 14,82. Kelo ligger på 31:a plats på 3 435 poäng. **FNB**

I KORTHET**Miserabel andra dag för Halvari****FRIIDROTT • TIOKAMP**

Mikko Halvari slutade på en 26:e plats i tiokampen med 6 486 poäng. Halvaris OS-insats blev ett fiasko. Han valde 450 som ingångshöjd i stav och rev ut sig direkt.

- Med sådana hopp spelar det ingen roll vilken höjd man börjar på, sade en besviken Halvari.

Han klarade 450 i Jyväskylä i juni, då han satte personliga rekordet 7 719. Halvaris sjukampsrekord i stav är 470. Han var på väg mot ungefär 7 600 poäng efter första dagen, men andra dagen började dåligt. Både 110 meter häck och diskus gick sämre än väntat innan det var dags för totalmissen i stav.

Trots att alla chanser till ett bra resultat var borta beslöt Halvari att delta i resten av grenarna.

Amerikanen Bryan Clay vann guld på 8 791 poäng. Han var tvåa i Aten-OS 2004.

Vitrysslands Andrej Krautjanka knep OS-silvret och Kubas Leonel Suarez bronset.

FNB

Bilaga 3. Exempel på artiklarna i *Hufvudstadsbladet* och *Vasabladet*

Hongisto håller inte hela vägen

Visa Hongisto löpte två lopp i Peking. I det ena tog han det lugnt, i det andra satsade han allt. Gissa vilket som gick bättre?

FRIIDROTT

PEKING Morgonens försöksheat lovade ju så gott. Sprinterlöftet Visa Hongisto sprang 200 meter på 20,62, nytt finländskt årsbästa och bara sex hundradelar från hans personliga rekord.

Men dagens andra lopp blev en besvikelse. I kvartsfinalen fick Hongisto nöja sig med 20,76. Det räckte bara till en sjätte plats i heatet och 21-åringen var aldrig ens nära att gå till semifinal.

– Jag satsade 110 procent från start, onödigt att spara på något. Men jag räcker inte till hela vägen. De sista 15 metrarna var jag helt slut, förklarar Hongisto.

Skilnaden jämfört med försöksloppet var klar.

– Då tog jag allt lugnare. Jag startade lite försiktigare och kom bättre mot slutet.

■ *Det här var väl en exakt kopia av hur det gick i VM i Osaka för ett år sedan?*

– Jo, det var det väl, på pappret åtminstone. Och nog i praktiken också, säger Hongisto.

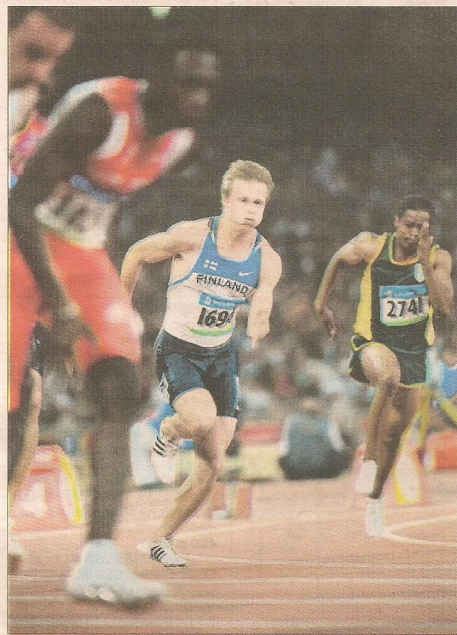
Men att han inte skulle orka springa två topplopp samma dag vill han inte gå med på.

– Morgonloppet kändes inte alls i benen. Jag tror inte att det påverkade resultatet i den andra starten.

Efter OS-debuten kan Hongistos säsong summeras och ett trist faktum är att talangen inte lyckats ta ett steg framåt. Fjölåret bjöd på guld i ungdoms-EM och 20,56 som bäst. Den tiden är fortfarande personbästa, och Hongisto inser också själv att han inte hade kapacitet att göra om Tommi Hartonens bedrift från OS i Sydney 2000 och avancera in bland de 16 bästa på 200 meter.

– Som ett avlägset mål hade jag att gå vidare till semifinal, men dit skulle jag inte ha räckt på något sätt alls, erkänner Finlands sprinteretta.

CHRISTOFFER HERBERTS
09-1253 235, christoffer.herberts@hbl.fi

TUDELAT. Visa Hongisto inledde dagen på ett ypperligt sätt men när en plats i semifinalen stod på spel tog orken slut för

Jukka Keski-salo missar troligen hinderförsöken

Tiden håller på att rinna ut. På fredag ska Jukka Keski-salo försöka löpa på fast mark för första gången efter måndagens olycka. Efteråt vet han om han kan vara med i hinderförsöken.

KESKISALOS SKADA

Jukka Keski-salo går en kamp mot klockan före lördagens hinderförsök. Just nu ser läget illa ut, efter skadan han ådrog sig på förläggret i Marugame.

Keski-salo ställde inte upp för några intervjuer i går. Men varken hans tränare Tommy Ekblom eller truppens överläkare Tommi Vasankari vågar tro att det blir en OS-start.

– Jag är inte allför optimistisk. Sannolikheten att Jukka kan tävla är liten, säger Ekblom.

Vasankari är på samma linje: – Jag utesluter inte att han kan tävla, men för att kunna vara med behöver han säkerhet i löpningen. Vi gör allt som går att göra, men vi ska komma ihåg att det här är en smärtsam skada. Dessutom är tiden knapp, säger Vasankari.

Det var vid 18-tiden på måndag kväll i Marugame som olyckan var framme. Keski-salo höll på med sin sista hårda hinder-

träning inför avfärden till Peking. Han löpte 1 500 meter i tävlings-tempo, men kom med fel steg till ett hinder. Han tvingades korrigera stegen, spikskorna fastnade i banan och Keski-salo föll handlost mot hindret i full fart.

Han slog i bägge låren, och har rejäla lärläskor. Vänster ben är mest skadat, men även det högra tog stryk. Keski-salo fick snabbt vård efter olyckan, eftersom friidrottstruppens läkare Harri M Hakkarainen råkade finnas med på idrottsplanen.

Hinderförsöken startar klockan 9.20 lokal tid på lördag morgon. Nu kämpar den regerande Europamästaren mot tiden.

I går tränade han genom att löpa i vatten, i dag ska han cykla och på fredag genomförs den första löpträningen efter olyckan.

Efter löpträningen vet Keski-salo förmodligen om det blir någon OS-start. Eller om han igen missar ett stort mästerskap, som i fjol då han var skadad och inte deltog i VM i Osaka.

Det definitiva beslutet om Keski-salo tävlar tas på lördag morgon.

MIKAEL NORDMAN

▼ Försöken på 3 000 meter hinder startar klockan 4.20 finsk tid natten mot lördag.